

FUKAZAVA HICSIRÓ
KÓSUI BÖLCSŐDAL

FORDÍTOTTA
SZ. HOLTI MÁRIA

FUKAZAVA HICSIRÓ
KÓSUI BÖLCSŐDAL

深
淵
四
士
羊

EURÓPA KÖNYVKIADÓ

1968

VÁLOGATTA
ÉS A SZÖVEGHŰSÉGET ELLENŐRIZTE
HANI KJOKO

EZERŐSZ JÁTÉKA

Doncsó sietett. Szinte sodorta a tömeg. Kijutott a tokiói központi pályaudvar épületéből, aztán egy pillanatra megállt, hogy felpillantson az előtte égbe szökő hatalmas épületre. Itt a színház, ennek a háznak a hetedik emeletén, ide siet. Háromnegyed kettő, van még egy negyedórája. De nem volt hiába a sietség: éppen tizenöt percre van szűksége ahhoz, hogy gondolatait összeszedje, és nyugodt arccal mutatkozzék az emberek előtt. Azért jött, hogy megbeszélje a szerződést. Jóleső, biztonságos érzés, hogy nem ő jelentkezett ide, távirattal hívták be. No igen, semmi oka a fölényeskedésre: minden színész álma, hogy egyszer eljusson erre a színpadra. Lámpaláza van. Hogy leküzdje, valósággal andalog az épület felé. Két karját összefonja, a földet nézi, mikor megáll a lift előtt. Mintha nagyon unatkozna. Erős molyirtószagot érez. Miért is ne, mikor az öltönyét éppen most váltotta ki az uravai zálogházból. Nem dolgozott az elmúlt félévben, órája, öltönye is a zaciba vándorolt. Mikor megkapta a sürgönyt, anyja egyetlen szó nélkül nyomta markába a pénzt: váltsa ki. Az anyja már többször is kiváltotta a holmiját, de most, erre a sürgönyre, úgy ugrott a pénzért, mintha őt magát hívták volna meg erre a színpadra.

– Jaj, fiacskám, nagyon jó, hogy itt vagy. Idejében kaptad meg a sürgönyt?

A hetedik emeleten, a lift előtti fotelben a mester felesége várta.

– Tudod, megint van valami ügye . . . – magyarázott az asszony, és egy meghitt kézmozdulatot tett.

A mester most Őszakában lép fel, azaz ott van a nője. Nem tud Tokióba jönni, ezért küldte maga helyett Doncsót, a tanítványát. A felesége hívta be, távirattal. És most

itt várja, személyesen, a fiút: nekik sem közömbös, hogy milyen kapcsolatban vannak ezzel a színházzal.

– Képzeld, megint kezdi . . . – Az asszony sóhajt, és panaszkodik, hogy az ura „nőzik”.

Doncsó megértéssel hallgatja, de azért nem meri elítélni a mesterét. Ha a mester nem futkosna annyit nők után, talán soha nem lett volna alkalma, hogy erre a színpadra kerüljön. De most aztán meg kell mutatni, mit tud.

– Akkor rendben van minden, ugye, fiam? Én már beszéltem is az emberekkel.

Már járt az irodában, már tudják, hogy ő fogja helyettesíteni a mestert. Biztonság okáért azért megkérdezi:

– Minden rendben van?

– Persze hogy rendben – válaszol az asszony olyan természetes hangon, mintha a világ legegyszerűbb dolgáról szólna. – Különben is, fiam, az uramnak igazán jó nexusai vannak . . . – Látható büszkeséggel beszél, az ura már majdnem harminc éve dolgozik a szakmában, mindenütt becsülik. Ő is szakmabeli, igaz, már régen abbahagyta, de ha az ura nevében intézkedhet, olyan, mint egy igazi impresszárió. Ahogy most olyan biztos abban is, hogy Doncsót szerződtetik. Úgy is viselkedik, mintha ez egyes-egyedül az ő érdeme lenne. – Hanem aztán szedd össze magad, mutasd meg . . .

– Ebben biztosak lehetnek – morogja Doncsó. Hiszen ha jól dolgozik, meghálálja a mesterék közvetítését. És neki se lesz soha fényesebb alkalma, hogy megmutassa a tudását.

Egy narancsszín kabátos férfi lép ki a folyosó végén az irodából. Odaszól neki:

– Tomita!

Doncsó bólint.

A sárgakabátos az állával bök az irodaajtóra. Doncsó belép.

Korhadtt padló a tágas irodahelyiségben. Minden lépésre

megnyikordul. Beljebb modern ülőbutorok egymás mellett; egész sor színész ül ott.

– Te vagy a Tomita Csódzsiró? – szólítja meg valaki.

– Igen. Különben Doncsó, a Tomiból és a Csóból össze-téve . . . – mutatkozik be.

Nem gúnynev ez a Doncsó, igaz, szakmai berkekben így hívják a rossz színészt, a gyenge darabot.

A sárgakabátos is bemutatkozik:

– Én vagyok a segédrendező – mondja, aztán gyöngéden vállon löki a fiút. – Hát szíveskedj megbeszélni a szerepedet azzal az emberrel . . .

Doncsó indult volna a taszítás irányába, csak hát honnan tudja, melyik az az ember? Zavartan néz körül.

– Na, gyere ide.

A hang irányába néz. Egy maga korú fiú integet neki a forgatókönyvvel. Látszik, jól kereshet: szép zöld pulóverben van, a nadrágja finom szövetből, elegáns fekete cipőt visel. A könyvére mutat:

– Ez a medve . . .

Szóval medve szerepet kap.

– Köszönöm szépen. Én akármilyen kis szereppel is megelégszem.

Szinte akaratán kívül mondta ezeket a szavakat. Ebben a fiúban mintha varázserő lakozna: föltétlenül engedelmeskedni kell neki. Nagyon magabiztosan mozog ebben az irodában; valamilyen vezetőféle lehet. Megbeszélték, hogy hazaviszi a forgatókönyvet, és áttanulmányozza a szerepét. Még megkérdezte, mikor kezdenek dolgozni.

– A mostani szám még a hónap végéig megy; a premier a jövő hónap harmadikán lesz. Előtte három nap próba, tehát harmincegyedikétől; másodikán egész éjjel próbálunk.

Most már mindent tud.

– Szóval – folytatta a fiú –, másodikán délelőtt tízre legyél itt a próbán, de a megbeszélésre már harmincegyedi-

kén gyere be, az utolsó előadás utánra. Nem kell ebből nagy ügyet csinálni, a mostani számainkban egyedül a sztriptíz érdekes. Ebben a színházban főként vetkőzőszámok mennek – vigyorog a fiú –, de művészi sztriptíz. Itt ugyanolyan művészettel találják a mezítelen női testet, ahogy a festő az aktot . . . Persze, ez nem egybefüggő műsor, különféle számokból áll, de az egész, felépítését tekintve, igazán művészi teljesítmény. És mondd csak, te most először jársz nálunk?

Doncsó bevallotta, hogy először. Nagyon sajnálja, hogy ezt be kell vallania, de nem hazudhat.

– Jó – szól a zöldpulóveres jóindulatúan –, akkor nézd meg, mi megy most. Ha egyszer beül az ember, és végignézi az egészet, már tudja, miről van itt szó.

– Köszönöm szépen – hajt Doncsó fejet –, az nagyon jó lenne.

Örült, hogy megnézheti a műsort, no nem a sztriptíz miatt, csak azért, mert láthatja, hogyan dolgoznak a többiek.

– Vigyétek ezt a fiatalembert a nézőtérre – mondja a zöldpulóveres.

– Jó – bólint a rendező asszisztense.

– Majd kint várok – igyekszik kifelé Doncsó. Láta, a segédrendező mással van elfoglalva, és a teremben is sokan várakoznak.

A mester felesége künn várja a fotelben:

– Már végeztél is?

– Igen.

– Akkor mehetünk?

– Azt mondták, nézzem meg a mostani számaikat.

– Persze, nézd csak meg, az jó lesz – mondja az asszony, és feláll. Menni készül.

– Hát akkor . . .

– Igyekezz, fiam, igyekezz! Majd megnézek . . . – tette hozzá aggodalmaskodón az asszony.

A segédrendező kijött, és odaszólt az asszonynak:

– Maga is megnézi?

– Jaj, nagyon kedves. Aztán még egyszer a lelkére kötöm, vigyázzanak erre a gyerekre . . .

– Hogyne, hogyne – bólogat a segédrendező.

A főbejárat felé kerültek. Künn függ a heti műsor plakátja: EZERŐSZ FESZTIVÁL.

A segédrendező a nézőtérre vezeti vendégeit, és elköszön:

– Szórakozzanak jól.

Doncsó ijedten veszi észre, hogy elfelejtette elhozni a forgatókönyvet. Visszarohan az irodába. A zöldpulóveres még ott beszélget a színészekkel.

– Azért jöttem – magyarázza a zöldpulóveresnek –, hogy elkérjem a forgatókönyvet.

– Ó, ugyan! Nem kell ide forgatókönyv! Nem is lesz rá szükséged, mindjárt magad is látni fogod, mit kell itt csinálni. Itt nagyon kevés a szöveg, érted?

– Értem.

Doncsó visszament a nézőtérre. Úgy érezte magát, mintha arcul csapták volna. Mert akinek nincs szüksége forgatókönyvre, az még a mellékszerepek közül is a legkisebbet kaphatta. Pedig nagy és fontos szerepet remélt, hiszen elévgre a mestert helyettesíti itt . . .

A teremben sötét van, ez a sötétség is a számhoz tartozik. Nem ülnek le; a falnak támaszkodnak.

A színpad félhomályában lányalakok mozognak. Doncsó mellett megszólal valaki:

– Ugye, maga a jövő héten lép fel?

– Igen. A következő műsorban.

– Én is akkor.

Világos lesz a színpadon, Doncsó körülnéz. Hosszúkás, szeszínű arc, az érdes bőrt kiette a festék.

– Maga az előbb az irodában volt. – Doncsó emlékszik erre az arcra. – Ugye, maga játszik?

Ezt is tudja? Dörzsölt fickó lehet, éles a szimata. Bizto-

san sokat szerepel együtt lányokkal, hiszen olyan nőiesen szerkeszti a mondatait . . .

– És maga?

– Én nem játszom, én éneklek – duruzsol hangja behízsgően –, remélem, jól kijövünk majd!

– Valami csiklandós jelenetben, ugye? – suttog Doncsó másik oldalán az asszony.

Őt nem is érdekli a színpad, csak az ő fellépése? A csiklandós jelenettel is talán arra gondolt, hogy Doncsónak lesz egy ilyen különszáma.

– Még nem tudom . . . – felel kurtán. Nem, ilyen nagy feladatot biztosan nem kap, egyelőre a legokosabb, ha beszélget ezzel az énekessel. Ez tudja, mi itt a dörgés.

– Maga mindig itt lép fel?

– A jövő héten kezdek – válaszol Doncsó. Valahogy jól esik, hogy ez a másik is először látja ezt a színpadot.

– Csak a jövő hónaptól szerepeltetnek bennünket?

Felháborító, hogy ez az alak itt mindig a jövő hetet emlegeti.

– Igen, a jövő hónaptól – csicsereg lányos hangján. – Ebben a színházban minden műsor utolsó hetét Ezerősz fesztiválnak nevezik. Ilyenkor dobják be az új számokat, az új szereplőket. Most éppen egy ilyen megy.

„Ha Doncsó nem kap valami pikáns szerepet – töpreng az asszony –, akkor vajon mivel lép fel? Nyilván azzal, amit az uram is kapott volna . . .”

– Nem tudom, milyen szerepet kapok – szólal meg Doncsó. – Valami medvét kell alakítani, annyit tudok. – Aztán a fiúhoz fordul: – Maga mit énekel?

– Saját számok – mondja a fiú közvetlen, barátságos hangon, és kiölti a nyelvét.

Ennek az énekesnek itt csak saját, nyilván jól ismert számait kell énekelnie. Csak nem azért öltötte ki a nyelvét, hogy ezzel is mutassa, milyen csapnivaló dalokat énekel?

Egyáltalán: van ebben az énekesben valami, ami dühíti; ennek kicsi ez a színház, a szerepet se veszi komolyan.

A játéktér szélén a kis zenekar fűlsiketítőn játszik. Egy külföldi bűvész számát vezeti be.

– Érdekes – folytatja az asszony izgatottan –, milyen medve lehet az? Beöltözöl medvének? Ha legalább még bukfenceznél, akkor lenne benne valami kis fantázia...

– Majd kiderül, ha odaadják a forgatókönyvet – mondja Doncsó.

Doncsó bízott a tehetségében. Kapjon bármilyen nehéz szerepet is, benne nem fognak csalódni. Nem is olyan nagy tudomány itt játszani. A bűvész köteleket húzogató, ezzel neveteti a közönséget. Megkérdezte az énekestől, mit jellemsen ez a szám.

– Érdekes, ugye?

Doncsó kényszeredetten bólint.

– Nagyon népszerű...

Csupa káosz itt minden. Medvét fog alakítani. Nagyon jól fogja játszani.

Végignézték a műsort, aztán elkészönt az asszonytól.

Hazament Uravába.

Még öt nap választja el a harmincegyedik megbeszéléstől, de ő azért mindennap eljön a színházba.

Ilyenkor benéz az irodába, újra végignézi a műsort. Hosszan üldögél a fotelben, az öltöző előtti folyosón. Mindennap találkozik azzal a nőies hangú énekessel. Úgy vette észre, hogy ebben, de még a következő műsorban is ő az egyetlen a hagyományos színművészet világából, a többiek kivétel nélkül európai stílusú színházakban dolgoznak. Doncsónak új ez a színház, és ugyanilyen újak a szereplők is.

Harmincegyedikén este még folyt az előadás, mikor beért. Külön üdvözölte a rendezőasszisztent, az Ezerösz Napja, az utolsó nap alkalmából.

Ebben a színházban nyoma sincs a hagyományos szoká-

soknak, itt az utolsó előadásnak semmi jelentőséget nem tulajdonítanak; hiányzik az az ünnepélyes hangulat, mely a hagyományos műfajú színházak játéktereit és öltözőit ilyenkor belengi. Különbösen is, sok a tennivaló, míg az új műsort megkezdhetik.

– Gyere csak egy pillanatra – inti magához a zöldpulóveres, akiről Doncsó már megtudta, hogy ő Szaszajama Taudzsi, a híres kabarészínész. Igyekezett barátságot kötni vele. – Szóval érted – kezdi Szaszajama –, a nyolcadik és a kilencedik képben báró vagy. Ja, még a huszadik képben is, az a kocsmai férfi.

– És a medveszerep?

– Ő, a mackót másra bízom, mert az is ezekben a jelenetekben lesz.

– A báró szerepe, az mi?

– Tudod, olyan párizsi báró, a tyúkokat kurgatja az utcán – magyarázta a fiú szerepét Szaszajama, és átadta a forgatókönyvet. – Fused át.

Doncsó belenézett. Kevés a bárószöveg, mégis meg kell tanulni.

– Rögtön feljegyzem magamnak – kotorászik Doncsó a tolla után a zsebében.

– Akadt egy fölösleges példányom, odaadhatom.

– Szóval, a báró meg a kocsmai jelenet, a huszadikban.

– Igen, a kocsmai jelenetben van három férfi, az egyik a báró.

– Hát akkor betanulom...

– A próbákat holnap reggel nyolckor kezdjük.

– Jó. Köszönöm.

Elköszöntek.

A teremben mindenki elmerülten tárgyalja a szerepét. Azt mondják, ebben az új műsorban kivételesen sok lesz az új színész, több mint szokott.

– Na, van már öltöződ? – kiabál Doncsóra az egyik műszaki, Toncsan, akivel már elég jó barátságban van. Nad-

rágszíján mindig ott lóg egy kalapács. Büszkén hordozza, a szerszám úgy csillog, mintha színezüstből volna.

– Még nincs öltözöm.

– Hát dehogynem. Az emeleten. A *D* terem.

– Nem is tudtam, hogy már megcsinálták a beosztást.

Megindult a lépcső felé, hogy megkeresse azt a termet.

Közvetlenül a lépcső mellől nyílik. Az ajtóra kifüggesztett papíron ott az ecsettel frissen mázolt névsor, a névsorban az ő neve is. Holnaptól ide tartozik, ma még a régi szereplők tartózkodnak az öltözőben.

– Látja, közös öltözőbe kerültünk – hallotta az ismerős hangot. A lépcsőn megpillantja azt a nőies hangú énekest. Róla is tud már egyet-mást: ő Takajama Noboru, a nemrég befutott énekescsillag.

– Láttam. Majd megférünk egymással – kiabálta a lépcső felé.

– Nyolcan leszünk! – hahotázik Takajama. Ahogy felért, Doncsó fülébe sűgött: – Pedig az öltöző csak hatszemélyes... Hahaha, csak hatszemélyes...

Toncsan is velük nevet:

– Képzeld, megszorodtak a fiúk. Mint a heringek a dobozban, úgy lesznek az öltözőben. Lányokkal ezt nem mernék megtenni, igaz?

Toncsan megjegyzését voltaképpen az a nagyon fiatal táncosnő váltotta ki, aki éppen lefutott a színpadról. A lépcső előtt fellibbentette szoknyája szélét, hogy továbbszaladhasson.

– Jó terem az a *D* – kiabál vissza a táncosnő a lépcsőről –, onnan nem lehet eltéveszteni a sort...

A lány után egy sztriptiztáncosnő következik, minden ruházata csak egy pár pillangószárny. Meztelen válla, ahogy átsuhogott a lépcsőn, szinte súrolta Doncsó orrát.

Minek így meztelenkedni – gondolkozik el Doncsó, ki tudja, hányadszor, amióta ide jár. Őt soha nem érdekelték a sztriptizműsorok, ahol nekivetkőzött lányok mutogatják

magukat. Csak a saját, igazi színházát szerette: ha egy magafajta színész nálánál jobban játszott, elkedvetlene-
dett, és örült, ha ő alakított sikeresebben másokénál. Bi-
zik a tehetségében. Vannak pillanatai, amikor úgy érzi,
mesterénél is jobban tudna játszani.

Elsuhognak előtte a meztelen lányok. Egy-egy megvető
pillantást küld feléjük: hallotta, vagy húsz ilyen lány van
ennél a színháznál állandó szerződéssel.

Lemegy a lányok után, és visszaül az iroda előtti fotelbe.
Akár haza is mehetne, de még vár egy kicsit, hátha odajön
Takajama Noboru. Megkezdődött az utolsó szám, a folyo-
só telis-tele jövő-menő menedzserekkel, kísérőkkel. Rá-
gyújt.

Nyílik az irodaajtó, az ajtónyílásban a narancsszín ka-
bátos segédrendező feje jelenik meg. A fotel felé int.

Középkorú asszony emelkedik fel, és bemegy az irodá-
ba. Egy gimnazistaforma lány üldögél kinn egyedül. Az
asszonnyal jöhetett.

Megpillantja az énekest.

– Nem megyünk még haza?

Takajama megrázta a fejét, és bement az öltözőbe.
Doncsó követte.

Ez a szűk rekeszekkel teliszúfolt öltöző olyan, mint egy
kórterem. A fülkeajtókon lógó félfüggönyökön át látni,
hogy a tükörök előtt drága illatszerek sorakoznak, a falak
telis-tele különböző kabalákkal, jelmezekkel, kellékekkel.
A falra szerelt neonlámpák vakítóan szórják fényüket;
minden tükörrész előtt két-két ernyő nélküli asztalilámpa,
melyeknek fényét a tükör még fokozza. Az egyik tükör
előtt egy csokor fehér orchidea. Takajama éppen az egyik
sztriptiztáncosnőnek panaszkodik:

– Képzeld el, a gázsiban még nem tudtunk megállapod-
ni.

A kislány kíváncsian nézi Doncsót a tükörből, ahogy be-
húzott nyakkal gubbaszt.

Érthetetlen. Egy ilyen énekesnek szabott árai vannak. Doncsó napi háromszori fellépésért ezer jent kaphat, de ennek, mint nagymenő énekesnek, kijár a háromezzer. Szakemberek sokra tartják ezt a színházat. A nézőtere kicsi, hogy egyéb hátrányait ne is említsük, szóval, itt nem lehet nagy pénzt keresni. Inkább „erkölcsi” siker itt játszani. Ezt nyilván nagyon jól tudja az énekes is, és most mégis nyavalyog! A lány próbálja csitítani:

- Nem muszáj hullára keresned magad!
- Mindenesetre, nézegethetem a holdvilágképed . . .
- Úgy is van – szól bele egy másik táncosnő.

Doncsó szerint ennek a megbeszélésnek egyhamar nem lesz vége. Azért hát, „bocsánat” és „szevasz”, és már áll is odébb.

Az iroda előtt áll. Visszaül a fotelbe, nem akarózik hazamennie. És holnaptól kezdve úgyis ez lesz az ő igazi otthona.

Az a kislány még most is ott várakozik a másik fotelban. Kislányosan szerény, fekete virágmintás pulóverben ül, ugyanakkor cipője piros, feltűzött copfján hamisgyémánt hajék. Nem először járhat itt. A néni kijött az irodából.

- Kinko, nem vettek fel.
- Nem? – sütötte le szemét a kislány. – Csak temiattad, mama. Rosszul választottad meg a dalt.
- Hogyan? – meresztett nagy szemeket az asszony, szinte fújtatott.

Korához illő vékonykeretű szemüveget visel, szürke kosztüm, de lárvává púderezett arca afrikai totemre emlékeztet. A kislány nyilván szeretett volna bekerülni az új műsorba, de nem felelt meg. Egyre táguló szemével ott a szemüvege alatt, mint egy örült, fenyegetőzni kezd az iroda felé.

- Hogyan?
- Mindig mondtam, hogy ki nem állhatom azt a dalt, te mégis annyira erőszakoskodtál . . .

– Ide hallgass. Az a lemezszerkesztő tanácsolta, hogy azzal jöjjünk ide. Te meg nem is gyakoroltál előtte, pedig mondtam, ugye, hogy próbálj, de meg is látszott, egyáltalán nem énekeltél úgy, mint máskor.

– Kérlek, jobban nem tudok, soha nem is énekeltem jobban – vágja rá a kislány, és vádló szemekkel mered az anyjára.

– Igazad van. Nem is volt az rossz. Én is éreztem, hogy jobban énekeltél, mint a lemezre. – Az asszony majdnem sírt.

Nyílik az irodaajtó, egy kisfiú jön ki. Kisiskolásnak látszik. Utána egy középkorú asszony, az anyja lehet. Ok is kiöltözködtek. Ahogy odaértek, a fiú anyja fülébe súgja a másik asszonynak:

– A lányod nem felelt meg.

– Nem. De a te fiadat felvették.

– Mi ezt már előre tudtuk, csak formaságból hívtak be bennünket, a lemezgyár már megbeszélte.

– Ti is a C gyárnál vagytok, nem? Tavaly óta állandó szerződésünk van vele.

– A mi fiunktól mostanában három lemezt is felvettek...

– Hogy milyen lehetetlen emberek vannak itt – sipít a lány anyja, és kitör belőle a zokogás.

– Hát szólj nekik. Menj be még egyszer, hisz hallottam, hogy nem is énekelt olyan rosszul.

– Ezek nem értenék meg. Nem is értenek hozzá. Ezek nem szakemberek – mondja. Szinte vinnyogja. Aztán hirtelen széles mosolyra húzódik az arca, feláll. A folyosón a narancsszínkabátos közeledik.

– Képzeld – állítja meg a segédrendezőt –, nem vették fel a lányomat. Talán rosszul választottuk meg az éneket. – Hangja olyan nyájas, mintha mi sem történt volna.

– Jöjjön be a kislány a jövő héten megint – válaszolja a narancsszínkabátos, és száguld tovább.

Az asszony fenyegető hangon, a narancsszinkabátos után vetve magát, mondja:

- Higgye el, sok jó száma van neki.
 - Jó, jó. Jöjjenek csak be a jövő héten.
- Az irodaajtó becsukódott.

Másnap február elseje volt. Megkezdődtek a színpadi próbák. Az új műsor címe: „A három kanca.”

Doncsó reggel nyolcra pontosan ott volt. Még takarítottak a folyosón, az irodában a narancsszinkabátos még egyedül volt.

Doncsó leült megszokott helyére. Megkérdezte a takarítónőt, akit már a portásfülkéből ismert:

- A próbák nem nyolckor kezdődnek?
- De, mindjárt jönnek.

Lassan már fél kilenc.

– Nyitva van az öltöző – szólalt meg egy kis idő múlva a takarítónő. – Maga szerepel, ugye?

Felállt. Öltözőjük hosszúkás terem, körös-körül tükör borítja. Szatyrát egy székre dobja, a bejárattal szemben. Ez lesz a helye. Reggel van, de itt mégis homály ül minden; az épületet magas házak veszik körül. Az ajtó mellett megtalálja a kapcsolót, felkattintja a villanyt.

– Már mind felmentek a színpadra – figyelmezteti egy másik takarítónő, aki a folyosót mossa.

Már itt lennének? Felrohant a színpadra. Az öltözőből egy keskeny átjáró vezet a játéktér jobb oldalára. Belesett. Senki nincs ott. Hangok a nézőtérrel. Odanéz. Öt-hat ember beszélget a székek közt. Rendezők – állapítja meg magában.

Lemegy a nézőtérre. Hiába is menne oda hozzájuk, gondolta, a magafajta statisztákat meg sem ismerik. De ha a próbát megkezdik Szaszajama biztosan kijön. Addig itt kell várnia. A színpadon ott az utolsó előadásról otffelej-tett neoncsöves csigalépcső. Jaj de soká kezdik már – né-

zeget a teremben. Magabiztos. Akármilyen rövidre fogják is majd a próbát, ő tudni fogja a szerepét. Csak az nyugtalanítja, hogy ebben a műfajban teljesen járatlan. Hol késnek a többiek? Időnkint a színpadon és a nézőtéren kigyúl egy-egy lámpa.

Zajosan csicseregve, dresszben közelednek a lányok. De nem próbálnak, a nézőtéren ülnek össze. Csiripelni.

Doncsó megfordul, aztán megszólítja az egyik táncosnőt:

- Mikor kezdődik a próba?
- Melyik kép?

Doncsó a próba kezdetét kérdezte. Hallgat.

- Te prózai számban szerepelsz, nem? - gondolkozik el a lány.

Doncsó már-már igent mond, de hirtelen elhallgat. Talán a színészek jönnek! Hátról hangokat hall.

- A színészek a hallban, az iroda előtt próbálnak.
- A Szaszajamáék?
- Ők, igen.
- Nem itt lesz a próba?

- Itt csak a zenés számokat próbálják - mondják egyszerre többen is.

Doncsó felpattan és nyargal az irodához. Szaszajama ott ül előtte, a fotelban.

- Jó reggelt kívánok - köszönti. - Fenn vártam.

- Ó, mi már próbálgattunk egy kicsit, csak úgy... De még sokan hiányoznak. - Ezt úgy mondta, mintha Doncsó elejétől fogva itt lett volna köztük. - Mindjárt dél lesz - folytatta, és a lift felé indult -, egy órákor újra kezdjük.

Doncsó az órára pillant. Fél tizenkettő. Visszamegy az öltözőbe.

Már teljes a létszám az öltözőben, alig akad szabad ülőhely. Úgy fest, mintha Doncsó érkezett volna utolsónak, a legnagyobb késéssel. Táskája még ugyanazon a széken nyugszik, ahova reggel dobta. Odamegy és leül.

– Engem – kezdi a bemutatkozást, és meghajol – Doncsónak hívnak. Nagyon örülök, hogy veletek játszhatom.

– Mi is!

– Eljen! Éljen!

Harsány éljenek. Ez a barátságos hang meglepi. Csupa rendes ember van itt.

– Téged Doncsónak hívnak? – kérdi valaki a közelében.

Felkapja a fejét. A tükörben azt a nőies hangú énekest pillantja meg. Takajama Noboru. Dühös lesz: minek kérdezi, ha úgysis tudja?

– Mit okvetetlenkedsz, ha tudod?

– Nem ezt kérdezem, hanem hogy a műsorfüzetbe is ezt írják-e be?

– Abban, természetesen, a rendes nevemen szereplek.

– Na, ezt gondoltam is. De azért nem ártana vigyázni, mert az ajtóra is Doncsót írtak. Szóval...

Hallgat. Lehetetlen, hogy ne tudnák a nevét.

– Melegen ajánlanám, hogy szólj még egyszer. Én nem akarok neked rosszat.

– Ugyan... Az irodában azért csak tudják – okoskodik valaki.

– Én is azt hiszem, ne ijesztgessetek – löki oldalba Doncsó az énekest.

Takajama úgy hihizik, mint egy nő.

Nagy zajjal nyílik az ajtó. Egy asszony tűnik fel a tükörben, kisfiút kísér. Az a kisfiú jön, akit tegnap vettek fel a csoportba.

– Jaj, itt telt ház van! – nevet az asszony.

Hát ezek is ebbe az öltözőbe jöttek?!

– Hová ülhetnék le? – Be sem mutatkozik. – Kérem, ez a fiam, fogadják szeretettel...

– Jó napot kívánok – köszön kedvesen a kisfiú.

– Szervusz, fiacskám.

– Jöjjenek beljebb.

Szinte kórusban mondják. Igyekeznek helyet szorítani

az amúgy is szűk öltözőben. Kevés a szék, az irodából behoznak még két széket. A kisfiú behúzódott a tükörsarok előtti kis zugba.

Az ajtó fölött, közvetlenül a mennyezetnél, megszólal a hangszóró:

– Kérjük, hogy a második, harmadik kép táncosai és táncosnői gyülekezzenek az iroda előtt.

– A másodikban és a harmadikban csak a táncegyüttes szerepel – mondja Kuro, az énekes mellett állva.

Ez a Kuro huszonöt éves; japán és néger vér folyik benne, ő a megtestesült gyerekesség. Nem táncol a csoportban, neki önálló akrobataszáma van; Doncsó úgy hallotta, komikus színész is.

Kuro után ülésrendben a Gitáros következik. Gitárosnak hívják. Kopasz, legfeljebb negyvenéves. Biztosan önálló száma van, hiszen még egyetlen megbeszélésen sem látták sem őt, sem a partnernőjét, aki spanyol táncokat ad elő.

Közvetlenül a bejáratnál Monta és Kinta, bűvészpáros. Mellettük Szanuki Szansiro. Komikus színész, röviden Szannak hívják. Doncsóval a huszadik képben játszik együtt, a három kocsmai férfi egyikét alakítja. Ráncos arca után ítélve ötvenéves lehet. Gondolataiba merülve nyugodtan, mozdulatlanul ül. A tükörben csak a hátát látni; nagyon nyomorúságosnak látszik, de valahogy mégis neki van itt a legnagyobb tekintélye.

A másik sarokban a táncos Cukuba Sigeo. Egy idegen tánc csoportot vezethet, a csoportbeli lányok tanár úrnak szólítják: „Sige tanár.”

Kilencen vannak.

Egy órakor megkezdődtek a kocsmai jelenet próbái. A kocsmában három apacs: Doncsó, Szan és Kuro. Mindössze lármázni és kötözködni kell; a koreográfiát Szan vállalta. Verekedni is kell, és a komikum kedvéért a végén

saját büntársukra, Doncsóra szegeznek pisztolyukat. Vagyis: Szan elképzése szerint összehozták a jelenetet.

– A többit beszéljétek meg ti – mondja Szaszajama, és elment. Távoztában még azt kérte Doncsótól, hogy mielőtt levonul, vessen egy bukfcencet.

Három órára előálltak mindhárman a párizsi utcai jelenethez. Doncsó bárói monológja, amit fejcsóválás közepette kell végigmondania, a következő: „Ó, ó, otthon vár a palotám, vár a rengeteg feleségem, jaj de unalmas! No, nézd csak! milyen gyönyörűek az utca lányai, mind-mind, akár a királynők!”

Az utcalányoknak már csak futniuk kell az utcán.

Ez olyan pantomimféle, Szaszajama Doncsóra bízta:

– Légy szíves, és csináld meg a koreográfiáját.

Doncsó örült. Nyilván azért bízta rá, mert neki sok a dolga, nem is érne rá, és mert bízik az ő tudásában.

– Akkor te megkapod a koreográfus honoráriumát is – esett Szan Doncsónak. Szája csak úgy büzlött az italtól. Igaz, az arca még nem vörös, de a szeme alja elárulja.

Szaszajama Doncsóra nevet:

– Ha lenne koreográf-dohány, rögtön vennék egy kocsit...

Doncsó is visszaballag az öltözőbe. Toncsan ott ül a Sige tanár helyén.

– A büfét még nem nyitották ki? – kérdi Sige, és a tükörből nézi derekán a kalapácsot.

Toncsan nem válaszol.

– Nem hallod? – kérdezi, és odamegy hozzá, vállon veregeti.

– Hagyj már, olyan álmos vagyok – mondja, és egy kelletlen mozdulattal összefonja a karját.

A tükörben észreveszi a belépő Gitáros urat. Gitáros úr morogva ül le:

– Itt hová szokták az üvegcserepeket dobni?

- Lenn a portásfülke előtt mintha láttam volna egy szemetesládát – mondja Doncsó, és leül a székre.

- Az szemetes, az a fonott bambusz?

- Abba nem szabad semmit beledobni.

- Abba a kosárba? Nem ér az semmit... – morog Gitáros úr, és elfordul.

Doncsó csodálkozik: miért kell ekkora felhajtást csapni holmi üvegcserepek miatt?!

Gitáros úr már álmában beszél: „Nincs hová dobni. És mi lesz, ha megtalálják a cserepeket?”

- Ilyen szigorúak a teáscsésze darabjaival is? – kérdi Doncsó ártatlanul.

Gitáros úr már ébren elmélkedik magában – látni a tükörből. De miért olyan zsíros az arca? Magától nem lehet ilyen. Ha festék ellen védi a krémmel – töpreng Doncsó –, miért nem éjszakára keni be? – A tükörben Kurót pillantja meg. Megkérdezi, melyik próbán volt.

- Nem próbán, kinn jártam. – Kuro szája jellegzetesen sötétpiros.

Aztán Takajama Noborura esik a tekintete.

- Minden öltöző üres – mondja Takajama a tükörbe, és székére veti magát.

- Mégiscsak disznóság! – törtetett be a színpadmester. Hatalmas, dinnyekövé ember; kefefrizurája alatt hosszúkás arca eltorzult a méregtől. Körülnéz: – Hol az a Szan?

- Nem kap választ, odalép Toncsanhoz: – Ó, te Toncsan...

- Mi az? – néz fel Toncsan álmátagon.

- Kapd el azt a pasit, ha visszajön. Megint üvegeket találtam a vécében – néz körül dühödten. – Tudhatná, hogy itt csak közös vécé van a lányokkal. Miért nem mennek le az első emeletre? Ha itt a vécében találják az üvegeket, engem vesznek elő. Szóval, vigyázzatok – teszi hozzá egy kis idő múlva, és morogva elmegy.

- Lárifári – legyint az énekes.

Doncsó tekintete a tükörben az énekesen állapodik meg,

onnan Gitáros úrra sétál. Valami árulkodó jel arra vall, Gitáros úr a tettes. Ahogy szemébe néz – nem, Szan nem lehet! Csakis a Gitáros úr. De hát miért félnek azoktól az üvegektől?

– Máskor majd én intézem el – áll fel Toncsan. – Öszszetöröm, és bedobom a lefolyóba – mondja kifelé menet.

– De nagy gyakorlatod van benne – ugratta a háta mögött az énekes.

Gitáros úr egy kottát kezd nézegetni.

Kuro dühbe gurul:

– Ki az a marha, aki nem töri mindjárt össze, és nem húz rá vizet?

– Hova gondolsz? – nyájaskodik az énekes. – Arra már nincs ideje szegénynek . . .

– Hogy szimpatizálsz vele – jegyzi meg Kuro, és Gitáros úrra pillant.

– Szóval már ő is tudja?!

– Bizony – válaszol az énekes, és szintén Gitáros urat nézi.

Közben már bejött a bűvész Monta, biztosan ő is halott valamit, mert kijelenti, hagyják, ezt a dolgot nem kell feszegetni.

– Ez tabu – teszi szájára a kezét az énekes.

– Milyen üvegről beszéltek hát? – kérdi Doncsó az énekestől.

Az énekes nagy sokára válaszol:

– Gyerek vagy te, még kisiú . . .

Nevetés harsan. Gitáros úr is a többiekkel nevet ártatlan ábrázattal – jól érzi magát a vidám társaságban.

Majd éjfélig váraкоztak. Ez a váraкоzás is része a próbának. A mennyezetten megszólal a hangszóró:

– A főpróbák reggel tízkor kezdődnek, egész éjjel dolgozunk. Köszönjük a megjelenést.

Doncsó is indul. „Már nem lesz több próba . . .”

Másnap reggel tízre pontosan ott van. A székek egymás-

hoz tolva az öltözőben. Takarók. Úgy látszik, itt aludtak. Eszébe jutott, akár ő is itt maradhatott volna. Csak éppen nem pihente volna ki magát.

Váratlanul Toncsan arca jelenik meg a tükörben.

– Jó reggelt!

– Jó reggelt! Úgy látom, itt aludt valaki – szólal meg.

– Együtt voltak kinn. Hajnali négykor jöttek vissza – magyarázza Toncsan. – Csak ez a kisfiú meg te mentél haza. – Toncsan fénylő kalapácsával a kisfiú székére üt.

– És most hol vannak?

– Biztosan reggeliznek.

Megszólal a hangszóró. Kezdődik az első főpróba. Az első kép szereplői jelenjenek meg a színpadon.

Doncsó is kimegy az öltözőből, és leül a nézőtéren. Kíváncsi a többi számra.

Az első képben egy lányegyüttes is táncol. A koreográfus egyre ugrál: fogja a még bizonytalan lányok kezét. Az első sorban, a nézőtéren, csodálkozás, hogy ezek be se tanulták a táncot. Alig csináltak még valamit.

– Ne haragudjatok, az első kép valahogy utoljára maradt... – mentegetőzik a koreográfus.

Különös, kellemetlen hang Doncsó széke előtt. Valaki a széken kuporog. Csak nem pénzt szór le?

„Leesett valami” – mondja és az ülés alá bújik. Fel akarja venni. Egy taposó lábat lát, amint üvegszilánkokon tapos.

Doncsó feláll, az előtte levő szék fölé hajol. Gitáros úr kuporog a székben. Ráköszön:

– Jó reggelt.

– Á, jó reggelt. – Gitáros alig hallhatóan suttogja el a köszönést.

Fenn még most is az első képet próbálják. Mind több és több táncoslány bukkan elő: egyre újabb variációkat csináltatnak velük. Nagyon soká lesz vége ennek a próbának. Az egész műsorból ordít, hogy itt minden a lányok ked-

véért van. Alig törődnek a férfiszereplőkkel, a férfiszámokkal. Az ének- és táncszámokon kívül talán még a komikus színészeket respektálják itt valamelyest; a Doncsó-félék csak amolyan „vattázás”. Ezt már látta; mégis igyekezni fog, ha beledöglük is, hogy önmagából a legtöbbet nyújtsa.

Az első főpróba este hat felé fejeződött be.

Fél nyolcra tüzik ki a második főpróbát. A hangszóró bementa, hogy a második főpróbán már a végleges jelmezben jelenjenek meg. Sminkelni kell; zenekar is lesz már.

Az öltözőben már ott vannak a jelmezek. Doncsó leül a székére. A tükör elé teregetett ruhákat összehasonlítja a báró jelmeztervével. Azon a báró bajuszos, fekete cilinderben, fekete gallérkabátban, kezében sétabot. A jelmezek közt sehol sincs a sétabot. Meg is kérdezi az énekestől:

– Mi lesz a sétabotokkal?

– A kellékeket még nem hozták. A jelmez se teljes – válaszolja, és hozzálátott a sminkhez.

– Nem lenne jobb előbb enni? – aggodalmaskodik Doncsó. – Az evésnél zavarni fog a rúzs.

– Engem a legelejére tettek – magyarázza Takajama.

– De hogy lehet így enni?

– Nem érdekes. Az én szájfestésem megmarad akkor is, hiába, külföldi, igazán ajánlhatom . . .

Szóval luxusholmijai vannak. Doncsó táskájában csak a legközönségesebb smink: folyékony púder, ecsettel kell felkenni. Zavarba is jött: ezt most nem veheti elő. Hirtelen megszólal:

– Jaj, otthon felejtettem a festékem.

– Ó, tessék csak használni – mutat az énekes a sajátjára.

– Nagyon kedves vagy, igazán köszönöm.

– Ohó! – nevet az énekes erőltetetten, nőiesen. – Micsoda szégyenlős kislány vagy te! – és a tükörből végigpásztázza szemével a szobát.

Doncsó örült a kedvességnek. Különben úgyis kölcsön kellett volna kérnie, gázsiosztás előtt, hogy fedezze az ilyen-fajta kiadásait.

Szan is úgy vélekedik, hogy ez a Doncsó nagyon szemérmes fiú.

– Pedig ma már csak szemtelen csibészek léteznek – mondja elismerően Sige is a sarokból.

Doncsó zavarba jön. „Dehogy vagyok én félénk – gondolja –, csak éppen hogy nem ismerem itt a járást...” – Attól tart, ez a félénkség a munkájára is rányomja bélyegét. Be is vallja:

– Csak azért, mert olyan... még nem tudok semmit se... És ebben a műfajban még nem is játszottam.

Megpendül a gitár. Gitáros úr hangol, gyakorolni akar.

Doncsó is leküzdhetetlen vágyat érez, hogy egy magányos zugba vonuljon és próbáljon.

Az énekes kiválasztotta Doncsó púderjét.

– Nem lesz egy kicsit sárgás? – érdeklődik Kuro.

– Igazad van, a báró arcszínéhez... – bólogat az énekes is, azzal átnyújtja az általa használt púdert: – Ez rózsaszínűbb. Keverd össze.

– Mutassátok. – A bűvész Monta jön, kezében saját sminkje. – Nézd, ez már ki van keverve. A fele a tied.

Milyen kedvesek mind – hatódik meg Doncsó. – Bárcsak ilyen testvéries hangulat lenne mindig az öltözőben. Eddig olyan félszegnek érezte magát. Persze, azelőtt nem forgott európai stílusú színházban.

Szan már arról tart előadást, hogy a főpróbákat is fizetni kellene.

– Ez már túlzás – jegyzi meg Monta, a többiek elfojtott nevetésétől kísérve. – Ha azért is fizetnének, úgy játszanánk, olyan dinamikusan, hogy a színpad összedülne...

Nagy hahota.

Az ajtóban megjelenik a narancsszínkabátos. Hirtelen néma csönd.

- Gitáros úr, milyen hosszú lesz az első, a hordós?
 - Negyvenöt perc, kérem – mondja Gitáros úr, és fel sem emeli fejét.
 - Az előbb még ötvenet mondott. Hát akkor mennyi lesz?
 - Az csak nem lehet, hogy lassabban játszottam volna?
 - válaszol kérdéssel Gitáros úr.
 - Azelőtt meg csak harminc volt! Ne akarjon bennünket bolondnak nézni, majd lemérjük . . .
 - Lehet, hogy annyi volt, de akkor biztosan kihagyogattam.
 - Legyen már eszénél! Mi az akkori idővel osztottuk be; az új műsorunk amúgy is hosszabb huszonöt perccel. Pedig kihagyunk egy-két képet éppen emiatt . . .
 - Hát akkor nyugodjon meg: ezután mindig negyvenöt perc lesz.
 - Ne nyegléskedjen. Arra gondoljon, bírja-e ezt követni a táncosnője?
 - Ó, már egészen megszokta, hogy néha gikszelek.
 - Mi még nem szoktuk meg. Ez felelőtlenség!
- A segédrendező eltűnik, nyomában zaj tölti be az öltözőt.
- Sige tanár úgy gondolja, ha az a szám huszonöt percnél hosszabb, akkor biztosan kihagyják. Meztelenkedés sincs benne . . .
- A mienk is kimarad – szólal meg Monta.
 - Akkor kimarad az egész *D*. Mi nem sztriptizelünk – állapítja meg Szan.
 - Valóban – mondja Takajama Noboru. – Én is ruhában leszek; a Gitáros úr partnernője pedig spanyol jelmezben!
 - Az enyémben van egy meztelen betét – szól közbe Kuro.
- Szan megélenkül.

– Tényleg! Téged el is felejtettünk. Az egyik mutatványod . . .

– Igen, az ruha nélkül, meg . . .

– Komolyan nagyon szép tested van – nézi Szan a tükör előtt ugrabugráló Kurót –, te nudi-táncra születted . . .

Kuro megdöngeti a mellét:

– Az én testem arra való, hogy keretet adjon a női akt-nak!

Doncsót hányinger környékezi. Mi köze a meztelenkedésnek a művészethez? Ezek között itt, csak ez az egy dolog bántja . . .

Fél nyolckor pontosan megkezdték a második főpróbát. Mindnyájan ott vannak a nézőtéren, megnézik egymás szárait. A zenekarban is teljes a létszám: a díszlet majdnem végleges állapotban, működik a függöny is.

A zenekar rázendít, és az első kép táncosai kijönnek. Leállítják őket, aztán ismétlés. Doncsó már látja, ennek se lesz egyhamar vége. Hátról valaki megfogja a vállát.

Megfordul. A mester felesége.

– Nézd, milyen remek díszletek – mondja lelkesen, és forró tenyerét Doncsó vállára teszi. – Az újság is írta, hogy holnap lesz a premier. Ebből gondoltam, ma kell lennie a főpróbának. Főztem egy kis piros ünnepi rizst. Szereted, ugye? Gombócokat csináltam, ott van az öltözőben. Majd egyél, adj az öltözőtársaidnak is. Abból a nagyobbik csomagból adj. Nem árt, ha jóban vagy velük – teszi hozzá, és megveregeti Doncsó vállát.

Jaj, milyen hálás tud lenni egy ilyen figyelmességért! De tudja, az asszony nem szereti, ha köszönetnek neki . . .

– Jó. – Doncsó a színpadra figyel. A társainak is hozott az ünnepi rizsből. Hát akkor ez is megvan. Megvendégeli a társait.

– Majd megnézem – folytatja az asszony. – No nem a premiért, úgy két-három nap múlva. Akkor lesz igazi . . .

– De előbb szóljon majd be az öltözőbe, tiszteletjegyért.

– Szó se róla, majd én megveszem. Minek köteleznéd le magad bárkinek is?

– Adnak, csak szólni kell.

– Ezzel nem kell törődnöd, jövök én magam, nem is kell róla tudnod, úgy foglak nézni. Csak aztán igyekezz!

– Mégis szólhatna.

– Micsoda kényelem van itt! Láttam az öltözők előtt egy asszonyt, göngyölt ecetes rizst árult, dobozban.

– Hogyne, sok árus jár be.

– Hallottam a portásnőtől, hogy az az asszony azelőtt itt szerepelt.

Doncsó csak a színpadot és az öltözőjét ismeri; lám ez az asszony mindenkiről tud itt valamit.

– Te mikor kerülsz sorra?

– Még soká. A nyolcadik, kilencedik és a huszadik jelenetben.

– Az még soká lesz, nagyon későn. Majd visszajövök, most el kell mennem. Úgy kifárasztott a rizsfőzés . . . – nézi az asszony a színpadot.

– Jó.

A hangszóró színpadra szólítja a harmadik kép szereplőit. Most ugyan még csak a második kép következik; a következőket csak figyelmeztetik, hogy készüljenek fel.

Sige tanár kimegy a nézőtérről, hangosan morog:

– A harmadikosok már mind fenn vannak.

A mester felesége feláll:

– Hát akkor, a viszontlátásra.

– Jó, nekem is hátra kell mennem – mondja Doncsó. – Hátul van a kabátom, a gallér is. Meg idehozom a sétabotot is.

– Aztán kitenni magadért. – Az asszony kezével int, kísérfje a kijáráthoz.

Doncsó az öltöző felé igyekszik. Az asszony utána szalad:

– Ma nem köszöntem a műszaknak . . . Legközelebb nekik is hozok valamit.

Semmi dolga a műszakiakkal, ez igazán fölösleges is lenne, de ha azokkal is barátságban akar lenni . . . az ő érdekében . . .

– Itt az inged meg a cipőd – fogadja az öltözőben a bűvész Monta.

Cseréltek. Doncsónak kicsi, amit kapott. És ezzel meg is van mindene: cylinderrel, sétabottal megy vissza a nézőtérre.

Tíz óra jóval elmúlt, mire a báró is leszerepelt. Azt sutogják, hogy a finálénak éjfél előtt nem lesz vége. Holnap lesz a premier első előadásának megnyitója, holnap fél egykor. Vannak akik újabb próbát emlegetnek . . .

Doncsó a kocsmai jelenet után kifújja magát.

Már a huszonegyedik kép megy a színpadon. Hirtelen iszonyú álmoságot érez, eltűnik a színpad. Arra ébred, hogy a zenekar eszeveszetten játszik. Fenn egy mezítelen nő. Melle, keze, lába puha-fehér, sima és üde-rózsaszín. Persze, világításnál megváltoznak a színek. Elbűvölő. Mintha fejbe kólintanak. Aztán eszébe jut: ennek ott se jelmeze, se kelléke; teljesen egyedül van, csak rángatózik a dob ritmusára. Hát így is lehet? Először döbben meg. Megvetést érez, megveti saját művészetét, s ez a megvetés, utálkozás ott sajog minden porcikájában. Eddig csak a tudást kérte számon. Számításon kívül hagyta az erőt, amellyel egy ilyen táncosnő rendelkezik. Már el is tűnt a színpadról, helyébe egy újabb táncosnő libbent. Kábulat: ez a szépség egészen másfajta, mint az előbbi. Ez a csillogó test minden művészetnél jobban magához tudná láncolni.

Olyan az a test, mint a cseresznye virága.

Olyan, mint maga Fudzsi hegye.

Vagy tópart.

Hirtelen szégyenkezés tölti el: eddig megvetette ezt a fajta művészetet.

A színpalak mögül egymás után libbennek elő a mezítelen testek.

– A finálé következik – bömböli a hangszóró. – Mindenki a színpadra.

Most veszi csak észre, hogy teljesen egyedül van a nézőtéren. Felugrik, a játéktérre siet. Finálénál a rivalda előtt kell felsorakozni; a férfiszereplők a balelsőnél várnak. Már ott vannak az öltözőbeliek mind, kivéve az énekest és Kurót: ők a túlsó oldalról lépnek ki. Úgy látszik, függöny jön, mert a sor elmozdul. Még fenn sincs, mikor lárma üti meg a fülét. A táncosnők tódulnak vissza a színpadra.

– Mi történt?

– Leesett! Leesett! – kiabálják összevissza, és egy lány a karjaiba hanyatlik.

Rémülten rohan a tér közepére.

Mindenki a proscénium körül áll: valaki a süllyesztőbe eshetett. De ki lehet az? – találgatták, a süllyesztő felé figyelve.

– Egy nudi – mondja Toncsan, ahogy a kíváncsiak közül kilép.

A segédrendező üvölt a süllyesztő szélén:

– Meghalt?!

Szan, ott mellette, szintén ezt tudakolja.

A segédrendező dühöng:

– Csak nem hal itt meg nekünk!

Doncsó lemegy a süllyesztőbe. A sebesültet éppen most szállítják el. Mint egy darab fa, ahogy a férfikarokban fekszik.

Megdermed: ez volt az a meztelen táncosnő, aki az imént felébresztette benne az érzéket egy különös szépség iránt.

Megkezdődött a műsor. A *D* terem olyan, mint egy gőzmosoda. A színészek kellékei a falon lógnak. A hangszóró valami zenekari aláfestést játszik, ezt szaxofonszólo váltja fel, jelezve a második kép kezdetét.

Ahogy a tükörben megpillantja magát, valósággal vinyog. Most, kilenckor kezdték az utolsó főpróbát, tizenkettőkor lett vége. Legkésőbb tizenkettőkor ki kell nyitni a kapukat. Szenved, de nem a fáradságtól: a szerencsétlenül járt táncosnőre gondol. Mondják, már magához tért. Eltörte a lábát. Döbbenetes varázsú test! . . .

– Na végre, már nyugalom lesz – mondja az énekes a tükörbe. – Ez mindig így van, amíg az ember meg nem látja a többieket dolgozni . . .

– Persze – helyesel a túlsó oldalon Szan, ahogy éppen afrikai törzsfőnökké igyekszik magát változtatni –, persze, csak akkor teljes az összhang, mikor mindenki tudja a másik szerepét.

Monta szólal meg az ajtó mellett:

– Már a szarvasok mennek . . .

– Hű, már mennek – ugrik fel Kuro, és megragadja a medvejelmezt.

Szarvasfejű mezítelen táncosnők jönnek fel a lépcsőn, a *D* terem előtt vonulnak el a színpadra, szóval, indulni kell a medvének is. Monta mint a villám ugrott oda, hogy segítsen Kurónak magára ráncigálni a jelmezt.

– A cipzár! a cipzár! – ugrik Monta a kilibbenő Kuro után, hogy felhúzza a cipzárát.

Kuro fölényesen int:

– Csigavér . . .

Kuro a lépcső felé pillant: éppen az utolsó szarvasfej billeg felfelé. Úgy látszik, a felállásig még van egy szuszszanasnyi ideje. – Szevasztok! – és az éppen mellé érő táncosnőjébe karol. Eltűnnek. Kuro – még hallani – üvöltve kéri meg a lányt, hogy mindig szóljon be neki, ha menni kell. A hangszóróból áradó színpadi zenét is túlharsogja.

– Jó, majd beszólok.

Kinta, a hallgatag Kinta jön rá az örökmozgó Monta mellett, hogy Kuróék „megbeszélését” felvette a hangszóró.

– Pszt . . . figyelj – hallgattatja el Monta. – Nagyon érdekes.

Gitáros úr sem állhatja már szó nélkül:

– Ezt a közönség is hallja!

Szan odaveti, nem tesz semmit, nem hallani abban a zenében.

Doncsó észreveszi, hogy az énekes eltűnt mellőle. Motyog a tükrébe. „A nudista az még nem sztriptíz . . .” Háttal áll mindenkinek, a tükrébe mondja félhangon:

– Ebben a színházban a kettő határa elmosódik . . .

Azt mondják, Monta és Kinta, akik mindig sárga pulóverben járnak, ikertestvérek. Az arcuk nem hasonlít ugyan, de a testtartásuk, a járásuk!

„Festők aktja, az pornográf; ami itt van, az nem pornográfia, az a színtiszta művészet . . .”

– Doncsó, csak nem azt akarod mondani, hogy a sztriptíz az pornográfia, és a nudizmus – művészet? – lép be Kuro. A színpadról jön. Székére veti magát: – Ez a szarvas-tánc sokkal tovább tart, mint gondoltam volna. Irtó sokat kell kinn ácsorogni!

– Csináld úgy, hogy amikor a szarvasok már elvonultak, csak akkor kezdesz öltözködni – javasolja Monta.

– Ez már a *Mona Lisa* volt? – rémüldözik Kuro.

– Ugyan. *A gésa fametszet*, tudod – nyugtatja meg Monta.

– Jaj de megijedtem. Nekem a *Mona Lisa* előtt kell kiennem.

– Nahát, gyerekek, hogy nekünk micsoda *Mona Lisánk* van! Ez nem csinál semmit, csak ül a keretben – lép be Sige tanár is, a színpadról jövet.

– Igazán? A *Mona Lisa* keretben van? – érdeklődik Gitáros úr is.

– Hogyne, nézd csak meg a forgatókönyvben.

– Én elhiszem, hogy *Mona Lisa*. De hát ki látott meztelen *Mona Lisát*? – morog Sige tanár.

– Nézd csak meg – folytatja Sige – da Vinci *Mona Lisá-ját*, azon sincs több egy szál valaminél, akármilyen nagy is a dekoltázsa, és kész.

– Persze, az az egy szál valami is ezeréves, mi?

– Mondjuk inkább úgy – magyarázza Monta –, hogy az a fazon divattervezési szempontból soha nem megy ki a divatból...

Doncsó már nem bírja szó nélkül:

– A da Vinci *Mona Lisá-jánál* ez itt sokkal művészebb, ami nálatok van!

– Jó, jó – bólogat Szan, és Doncsó mellé lép –, mikor így elengedem a kezéd, így látod, akkor taszíts egyet rajtam, a kocsmai jelenetben.

– Igen.

– De olyan erősen lökj meg, hogy lássa a közönség is, aztán te eldülöngélsz, abban az irányban... Oké? – kezével megjelöli az irányt, merre dülöngéljen Doncsó, aztán várakozón vállba taszítja a fiút.

Doncsó a száját is eltátja, úgy hallgatja Szant. Milyen tapasztalt, okos ez a Szan!

A hangszóró Takajama Noboru hangját sugározza:

*Elvégre az ökör is
a gyenge hímnem...*

– Istenien énekel ez a fickó – érzékenyül el Szan.

– Valóban nem rossz énekes – helyesel Monta.

Doncsó ki nem állhatja ezt az affektáló énekest. Valami olyasféle motoszkaál benne, talán csak emberileg olyan lehetetlen ez a Takajama, de a művészete páratlan. Ebben a színházban nemcsak a sztriptízlányok olyan elbűvölőek, a zenei számok se maradnak sokkal mögöttük...

Benyit egy mozgóárus.

– Göngyölt rizst vegyenek! Rókatáskám is van!

– Rókatáska? Tengerifüves nincs? – érdeklődik Kuro.

– Sajnos, már elfogyott. De holnap hozhatok. Milyen mustár legyen benne? Ha nagyon erős kell, neked külön megcsinálom . . .

– Papírzsebkendője nincs? – kérdi Sige tanár, a sarokból.

– Félreértés ne essék, én csak rizsgombócokat árulok, de azért . . . – táskájában kotorászik – ennyi akadt. Ha kell, oda is adhatom – és a papírcsomót leteszi a Sige tükre előtti polcra, a kártya mellé.

– Kártyázzunk? – áll fel Monta, és a kártya felé lép.

– Hagyd, már mi jövünk mindjárt – figyelmezteti Kinta.

– Az igaz, de ha kártyát látok, muszáj kártyázznom. Kár, hogy nem lehet kivenni a dallamot – pillant a hangszóróra, és kimegy. Nemsokára visszajön, jelenti, hogy elkéstek.

Menni kell. A polc alól előhúzza bőröndjét. Ijedten veszi észre, hogy zárva felejtette. Feje fölött lógó nadrágjából előhúzza a kulcsot, a bőrönd kinyílik. Egy nyaláb hosszú kést húz elő, s Kinta kezébe rakja.

A késdobálást a nyolcadik kép követi. Doncsó is feláll, magához veszi gallérját. A tükörbe pillant:

– Nem nézne meg engem valaki?

Az énekes már kiment, a bűvészek éppen szerepelnek; csak Szan és Kuro nézhetné meg, de ezek meg vele jönnek.

– Majd én – ajánlkozik a kisfiú anyja.

– Jó, akkor nézzen meg – megy ki Doncsó.

A játéktérre a hátszínpad mögül, a zsinórpaddás alatt lehet kijutni. Már éppen kiért volna a keskeny és sötét átjáróból, mikor nagy lendülettel valaki nekicsapódik. Majd feldönti. Megijed. Egy táncosnőt lát: rózsaszín tógába bugyolált egyiptomi lány.

– Jaj de megijedtem.

– Bocsánat – mondja egy egyiptomi tóga. – Mit ácsorogsz itt? Veszélyes itt lábatlankodni . . . És vigyázz, jön-

nek még – mondja, alighanem az orrát üthette meg Doncsóban, aztán elszárguld. Szóval a lányok is erre jönnek le. Odébb húzódik. Egy kerti díszlet mögül figyel a színpadot.

Még a késdobálás megy, de hátul már mozognak Egyiptom tájai, hogy átadják helyüket Párizséinak, az Eiffel-toronnyal. Monta és Kinta kései röpdösnek, aztán az ikrek alábuknak egy süllyesztőbe.

Doncsó eltévedt. Utcán volt, Párizsban volt.

Rohan az öltözőbe. Üres. Talán az étteremben vannak. Körül rengeteg ruha és jelmez, akár az akasztott emberek. A mennyezet alatti hangszóró a kisfiú hangját bömböli:

*Csacsacs, ó, jajaja,
de édes a viperalány!*

Székére ül. Fejét az énekes fehér, hálóingszerű jelmeze súrolja. Miért nem akasztotta a helyére? Az ő felét foglalta el. A jelmez alja is púderes, így nem szabad bánni egy jelmezzel. Minden piszkot összeszed a polcon. De sürgős dolga lehet valahol Takajamának!

Mintha belépne valaki. A tükröt nem látni a rengeteg felakasztott ruhától. Megfordul. Toncsant látja, éppen Kinta székét foglalja el.

– Az ember megfullad ebben a szobában – szólal meg Doncsó.

– Erre nem kell külön figyelmeztetned. Hozok még akasztókat.

– Van még?

– Persze. A mennyezetre is lehet szerelni.

A kisfiú lép be, nyomában az anyja:

– Visszajöttünk.

– Na, látta az én bárómat?

– Megnéztem. Jó volt – mondja az asszony. – Jól játszott.

– Ha észrevett volna valamit, mondja meg.

– Jó volt, kitünő. – Váratlanul Toncsan lép be.
– Te megnéztél engem? – lepődik meg Doncsó.
– Ugyan, ne marháskodj. A monológod végén kell elmozdítani Párizst... Baj lesz, ha nagy felhajtást csinálsz magad körül!

– Akkor te mindig látni fogsz engem – örült meg Doncsó ennek a véletlennek. Értékes tanácsokat kaphat Toncsantól. És egy ilyen színházban a műszaki véleménye aranyat ér, hiszen a műszakiak annyi kiváló színészt ismertek meg, láttak...

Az asszony Sige tanár székére telepszik; ő is kikéri Doncsó véleményét:

– És a mi fiunk?

– Nagyon jó volt.

– Meghiszem azt! Bárhol lép fel, imádják. Egy hónapja is a KL színházban volt, nem akadt felnőtt énekes, akit jobban megtapsoltak volna...

Ez valószínű. Miért is ne? Ebbe a színházba nem kerülhet be akárki – elmélkedik Doncsó. Még ha gyerek, akkor se. Aztán hirtelen félelem szállja meg. Újra megkérdezi:

– De... de milyen volt az enyém?

– Valósággal gyönyörködtem a játékodban – jelenti ki Toncsan.

– Arra kérlek, ha bármit is észrevennél, mondd meg...

– Te eddig hol játszottál?

Doncsó zavarban van. Mit is válaszoljon? Mert játszott ugyan itt-ott, mindig olyan beugró szerepeket, helyettesítette a mestert, de azoknak a színházaknak a nevét se merne kiejteni. Lehet, itt nem is hallottak azokról...

– Biztosan filmekben, nem?

Valóban, néha besegített a mesternek, amikor hagyományos, nagy történelmi filmekben az ellenséges vezért alakította.

– Filmekben is, néha . . . – feleli bizonytalanul, és elhallgat.

Gitáros úr nesztelenül, sunyítva lép be. Spanyol számai nagyon kifáraszthatták.

Üres a Takajama Noboru és Kuro széke; ott állnak Doncsó mellett.

Szan berohan, öltözködni kezd: kapkodja magára a ruhákat.

– Siess! A huszadik jön!

– Nyugi! nyugi! – inti Kuro öltözés közben. Pillanatok alatt huligánná vedlik.

– Már a huszadik jön? – kérdi Doncsó, és rémület fogja el.

Örületos sebességgel kapkodja magára ruháit.

– Velünk aztán elbántak – morog Szan –, még csak a tizenhatodik kép megy, de kivették a tizenhetediket és a tizennyolcadikat . . .

– A tizenhetedik és tizennyolcadik kép kimarad, kérjük a tizenkilencedik kép szereplőit – mondja be a hangszóró.

Szan nevetgél:

– Biztosan azért futottak ki az időből, mert a lányok túl lelkiismeretesen mutogatták magukat . . .

A két bűvész ront be nagy zajjal.

– A fene enne meg – morog Monta, miközben a széken ülő Toncsan vállát boxolja –, látod, milyen lassan cserélték a díszleteket!

– Marha vagy! Ez nem a díszleten múlik. Nincs a világnak az a premierje, ami beleférne az időbe! – mondja Toncsan, és meglengeti a kalapácsát. – Ne káromoljátok ezt a kalapácsot!

– Pedig már majdnem nyertünk – siránkozik Monta.

Szan visszateszi a kártyát a polcra.

– A finálé előtt már úgyse lehet . . .

– Dehogynem. A fináléig még öt kép van – mondja Kinta, hogy megnyugtassa.

Kártyáztak. Doncsó elhült ekkora nyugalom láttán: még le se ment a premier, és máris kártyáznak!

Felöltözött, huligán-önmagát nézegeti a tükörben. Megpillantja Gitáros urat a tükörben.

Gitáros úr kimegy. Talán az arcát mossa le, de lehet, hogy tusol is; olyan, mintha még kissé nedves lenne a fürdőtől. Arca sápadt és élettelen, akár egy gipszmaszk. És most nincs rajta festék, a szokásos zsíros krémje se csillog rajta. Ijesztőnek látszik.

– Milyen más a bőre – nézegeti Gitáros urat a túlsó oldali tükörnél Monta.

– Hiába, ezt azért mégsem lehet nyomtalanul . . . – Toncsan volt, aki ezt a megjegyzést tette.

Szóval ezért krémezi Gitáros úr olyan mértéktelenül a bőrét? Hogy eltakarja . . .

Szan az ajtó felé int:

– Ne, hagyd!

– Gyerünk – indul meg Kuro az ajtó felé.

Doncsó a nyomában. Háta mögött hallja San hangját, aztán Toncsan is beéri őket:

– Azt az izét nem kell emlegetni.

Mikor másnap benyit az öltözőbe, a *D* terem már tele. Toncsan áthelyezte a ruhaakasztókat, ott függnék a menyegyzeten; a tükrök újra szabadon csillognak.

Doncsó széke az ajtónak támasztva, valaki rajta ülhetett. A tükörben megkeresi az énekes arcát; de az arc helyén egy nőt pillant meg. Vadidegen nő. Nagy mintás fekete kimonókat, kockás kimonó. Ahogy arcát, szemét kifestette, nem lehet kurva. Vidékinek látszik. Idegent csak közeli hozzátartozói engednek az öltözőbe. Rokona vagy nője lehet Takajamának. Elvesz egy asztalilámpát, neki kettő jár. Az énekesnek csak egy van, ezért folyton elveszi a másét, persze soha nem tenné vissza. Ma még biztosan be sem jött, de az ő lámpája már nincs a helyén . . .

Csengetés, kezdődik az előadás. Megszólal a hangszóró:

- Jó reggelt kívánunk. Öt perc múlva kezdődik.
- Még nem jött be? – mutat Doncsó a szomszédos szék-
re. – A második kép elején szerepel.
- Megjött már – szólal meg Kuro.
- Nem tudtam. Még öltözni is kell neki. Hol lehet?
- Biztos a B-ben.
- Már a sminkkel is megvan – hallja Doncsó. Sige és
Monta beszélget.

Az ajtóban Takajama Noboru áll. A túlsó oldalon meg-
szólal Szan:

- Hű, de kell sietnünk!
 - Folyton rohan az ember, persze – helyesel öltözködés
közben az énekes.
 - Ha végeztél, mindjárt jössz? – szól az idegen nő Ta-
kajamához.
 - Hogyne. Mindjárt vége. – Takajama kirohan.
- Doncsó már nem bírja tovább, megszólítja:
- Maga otthonról jött?
 - Igen. A nővére vagyok – mondja a nő, és lesüti a sze-
mét. – Nem zavarom, ha még maradok?
 - Csak nyugodtan, nem tesz semmit – mondja Doncsó
szívélyesen, és magában még hozzáteszi: hát ha a testvére,
igazán mindegy.

*Elvégre az ökör is
a gyenge himnem*

– üvölti a hangszóró. Doncsó folytatja: – Ez egy kétper-
ces szám, mindjárt itt lesz.

Doncsó báró már leszerepelt, de az öltözőben, az énekes
székén még most is ott ül a nő. Takajama Noboru sehol.
Meg is kérdezi:

- Még nem jött vissza?
- A B-ben van – fintorog Kuro.

Doncsó titkot szimatol. Mi van itt? A B-ben csak táncos-

lányok vannak, mit kereshet ott az énekes? Az ő dolguk.

Belép egy idegen úriember. Köszön, megáll a Doncsó széke mellett, aztán megkérdezi:

– Takajama Noborut keresem, hol van?

– Most biztosan... – dadog Doncsó.

– Noboru menedzsere vagyok – mondja a férfi. A nőre sandit, aztán elfordul. Sige tanár üres székéhez lép. – Téged is lehet látni? – pillant Szanra.

– Lehet, bizony – morog Szan, miközben fel se néz a lapjáról.

Szan a két bűvésszel kártyázik. Pénzre játszhatnak, bár csak „darabokban” beszélnek, „egy darab”, „két darab”. Biztosan százasok.

Az ajtóban megjelenik az énekes.

– Te! – A nő az ajtó felé fordul.

– Meddig maradsz?

– Mehetek akár a legközelebbi vonattal is.

– Ha a személyvonat megteszi, a Tokió-állomáson mindig van...

– Igen – bólint a nő.

Ezeknek semmi megbeszélnivalójuk sincs?

A menedzser Noboru mögé lép:

– Ide hallgass, Noboru. Az irodában már megbeszéltem, hogy még csak tíz napig maradsz itt, aztán vidékre utazol.

– Az énekeshez hajol, két ujját mutatja. Suttog: – Naponta...

Napi kétezer.

– Kápé?

– Kápé – válaszol a menedzser. – Ide majd küldünk valakit helyettesíteni.

– Különben maradhattam volna a hónap végéig?

– Igen, de a másikat előbbre tették.

– Hogy hajszoľják az embert – nevet az énekes Doncsóra a tükörben. – Addig örüljön az ember, amíg ülnek a nyakán – mondja Doncsónak. – Túlságosan betábláztam

magam, fellépéssel is, meg lányok ... – A nőre sandít. Kegyetlen mosoly suhan át az arcán.

A menedzser feláll:

– Hát akkor értjük egymást, igaz?

– Már megy is?

– Van még valami megbeszélnivalónk?

– Esetleg kimehetnénk valahová együtt. – Takajama a nővére néz: – Ószakába utazik ... a Tokióról indul.

– Jó. Menjünk.

A nő bölint, de nem mozdul a székéről.

– Itt a tésztás leves! – Valaki beszél az ajtón. A kifutó.

Körbepillant, aztán megkérdezi: – Ki rendelte?

– Ha nincs gazdája, én megvenném – mondja Szan.

– Várjon még egy kicsit, hátha megjön a rendelője ... különben, egye csak meg nyugodtan. Majd hozok még egyet.

– Én is szívesen megenném – ajánlkozik az énekes.

– Ide is egyet – szólal meg Kinta.

– Akkor még kettőt?

– Nekem is egyet! – harsog Monta.

A menedzser is kér.

– Tehát négyet?

– Jó, de gyorsan – hadarja az énekes.

A hangszóró bejelenti a finálét. Senki ne hiányozzon, mert a szereplők hajlamosak, hogy a második előadás után szétszéledjenek. Az ajtó előtt elhúzó lányok is kiabálnak, következik a finálé.

Az énekes felállítja a nőt a helyéről, aztán a tükörbe hajlva újabb púderrétegeket rak fel festett arcára.

Már jönnek is vissza. Takajama az ajtó előtt egy táncosnővel beszélget. Székén ott gubbaszt még a nővére. A menedzser Szannal tárgyal. Takajama végre a nővérehez fordul:

– A vonatjegyed már megvan?

– Még nincs – válaszol lesütött szemmel. – Nem szá-

mitottam arra, hogy még ma visszamegyek, de ha Takajama úr elküld, mehetek.

Doncsó elképed. Miért hívja ez a nő a saját testvérét Takajama úrnak? Talán nem is a nővére?

– Itt a tésztás leves!

Takajama visszalép, mögötte az ételesfiú. Takajama rá-mordul a nőre:

– Hagyjuk enni.

A nő átül Kuro székére. Noboru hangosan szürcsöli a levest, utána a menedzser is szürcsölni kezd. Doncsó szájában összefut a nyál.

– Nekem is kérj egy ilyen – mondja a sarokban a kisfiú.

– Miért nem akkor jutott eszedbe? – Anyja morog, de azért feláll: – Hol lehet megrendelni? – Kifelé indul, Doncsó megállítja:

– Legyen szíves, hozasson nekem is egyet.

– Jól van – kiabál vissza az asszony a lépcsőről.

– Melyik vonattal mész? – Takajama befejezte a szürcsölést, és a tükörben megigazítja száján a festéket.

A nő hallgat. A menedzser feláll, és a nőhöz lép:

– Mehetnénk. Ha akarja, elkisérem.

Feláll Takajama is, már állva festi a száját:

– Még van valami dolgom a következőig . . .

– Hogy hajtanak téged – szólal meg részvétellel Szan.

– Igazán megfulladok. – Takajama kimegy.

Húsz perc szünet, és kezdődik a következő előadás. A szünetből már letelt öt perc. Lemezzent játszik a hangszóró, aztán hirtelen elhallgat. Doncsót látogató várja.

Rögtön az asszonyra gondol, a mester feleségére, hiszen más senki nem keresheti. Kimegy.

– Te, Doncsó – fogadja ragyogó arccal az asszony –, láttam a neved az újságban.

– Nézze meg a műsort, nemsokára kezdődik a második előadás.

Tudja, ha megnézné, biztosan adna pár jó tanácsot. Minden mozdulatát megfigyelné.

– Már láttam.

– Most? Az elsőt? – lepődött meg Doncsó. Hirtelen nyugtalanság szállja meg: ha tudja, hogy az asszony is ott van, talán még jobban igyekszik . . .

– Persze hogy láttam. Most jöttem ki az elsőről.

– A jegyet megfizette?

– Természetesen, ha téged láthatlak játszani . . .

– És milyen volt? – kérdi Doncsó, és elfordul. Majd kifúrta oldalát a kíváncsiság, de félt is a bírálattól.

– Isteni volt a báró. Amikor a gallérod széttártad, ugye, akkor fekete sast akartál? Pontosan olyan voltál, mint egy szárnyaival csapdosó fekete sas.

Az asszony ragyog, pillantásából őszinte elismerés olvasható ki. Boldog, hogy az asszonynak tetszik a játéka. Elhatározza: a lehető legtöbbet fogja ezután nyújtani. Megragadja az asszony kezét:

– Meglátja, még jobban fogok játszani!

– Tessék, mandarint hoztam – húz elő az asszony egy zacskót. – Ne haragudj, késő volt, amikor eszembe jutott, hogy a társaidnak is kellett volna . . . Ugye, annak az énekes kisfiúnak kísérője is van? – kezd az ujjain számolni. – Azzal együtt hányan vagytok?

– Az anyja mindig vele van.

– Azt hiszem, tiz lehet benne – csicsereg az asszony, és kibontja a zacskót.

– Nem kell ennyire figyelmeskedni, különben is nagyon kedvesek – jön Doncsó zavarba. Bántja már, hogy ez az asszony annyit foglalkozik vele. Most is milyen kétségbeesett a hangja:

– No nézd csak, kilenc van éppen, pont neked nem jut. Nem baj; te majd máskor eszel, add inkább a többieknek.

– Persze – mosolyog Doncsó –, nekem nem is kell.

– Arra törekedj, hogy már a kezdet kezdetén megszerez-

senek, ez a legfontosabb. Régen rossz, ha azt mondják, hogy ejnye, micsoda unszimpatikus ez a fickó.

Az énekes nővére és a menedzser halad el az asszony mellett. A nő lehorgasztott fejjel cipeli a bőröndjét. Lassan mennek; a menedzser egyik keze zsebben, másik kezével a nő vállát fogja. Mintha tuszkolná kifelé.

- Nézze csak, ketten már el is mentek – mondja Doncsó.
- Hát akkor neked is jut egy mandarin!

Hadd számolgasson. Egyébként az énekes társasága nélkül is éppen tizen vannak még az öltözőben. Meg kell nyugtatni:

- Tényleg, pont jó lesz.
- Micsoda szerencse!
- Nem nézné meg a második előadást is? Ha bejelenti az irodában, biztosan beengednék.

- Nem kell engem beengedni. Egyedül is be tudok jönni. Csengetnek.

Az énekes már az öltözőben ül, rajta a második képbeli jelmez. Toncsan a Monta székén kuporog, és a polcnak támaszkodva újságot olvas. A kisfiú anyja siránkozik, állítólag náthás a kisfiú:

- Jaj de félek. A legrosszabb, hogy a torka is fáj.

Nesztelenül belép Szan:

- Csak nem késik ez a Kuro?
- Jön az. Nem csinál olyan kalamajkát, hogy miatta ki kellene hagyni egy képet is – nyilatkoztatja ki Monta. – Nem ma ismertem meg . . .

És pár pillanat, ott van Kuro.

Doncsó odaszól az énekesnek:

- A nővéred hazament.
- Igen. Elküldtem.

Ahogy a tükörből elnézi, rossz kedve van. Talán nem kellene a dolgot feszegetni.

- Borzasztó egy szerzet – mondja Noboru, és grimaszt vág a tükörbe.

– De azért mégis a nővéred, nem?

– A fenét! – Takajama felnevet, igazi lányos nevetéssel.

Szan nagyban magyaráz Montának:

– Kurót elsodorták mellőlem az ügető pénztáránál. Aztán amikor láttam, hogy eltoltuk az időt, rohantam vissza.

– Én tudtam, hogy időre itt lesz.

– Pedig már azt hittem, rá se ránt az előadásra.

– Te mindig képzelődsz – legyint Monta.

– Úgy kidöglesztett az éjjel ez a nőstény... négyszer is... Lehet ezt bírni? – morog maga elé Takajama, és négy ujját Doncsó tükörcsüve arcába nyomja.

– Menj fel – figyelmezteti a mindig csendes Kinta.

Nagyon szófukar ez a Kinta, de azért mindig ő szól, ha valakinek jelenése van. Ilyenkor hangosan figyelmezteti az illetőt az ajtó mellől.

– Ahogy elment az a Békalány, nagyon megijesztett – folytatja Kinta. – Utána a Békatánc jön. Láttam a tükörcsüveből, amikor feljött.

– Micsoda duma van itt – hallatszik Monta hangja –, a hangszórót se érteni.

Sige tanár helyesel:

– Véleményem szerint nemcsak a zajt viszik itt túlzásba, a kártyát is...

Takajama nesztelenül jön vissza, a helyére telepszik. A túlsó oldalról Szan odaszól neki:

– Mondd, te hogy bírod ezt az iramot? Hallom, az éjjel négyszer is, a szállodában... És mégsem énekeltél rosszul.

– Négyszer... csekélység... lehetne többször is – vág közbe Monta megfordulva.

– Azzal a... nővéreddel voltál a szállodában? – érdekli Doncsó.

– Mondtam már, hogy nem a nővérem!

– Ezer bocs'... azzal a...

– ...a lánnyal, ugyebár? Ő az ószakai bár szépséges

tündére – magyarázza Monta, és a túlsó tükörből fél szemmel Doncsóra sandít, másik szemével kötekedőn az énekesre.

– Így van. Feljött a premierre, engedtem is a szegénynek egy éjszakát, de aztán haza – különben le nem rázod a nyakadról – magyarázza Takajama, mintegy önmagának, a tükörbe.

– Szépen, cirkusz nélkül ment el – jegyzi meg Szan.

– Rendeztek neki búcsúfogadást is, ehhez mit szólsz?

– Kik csináltak neki búcsúfogadást? – Monta a tükörre hajol.

– Hát a lányok, a bárban. Börönddel jött. – Takajama szeme sarkából Montát nézi: – Tudniillik, azt a nagy batyut...

– És te ettől betojtál, és teljesítetted férfiúi kötelességeid – harsog Szan. – Szóval, nagyon rendes fiú ez a Takajama Noboru.

A dicsérettől az énekes is felderül, és tiszta szívből nevet:

– Komolyan, azt mondta a társnőinek, hogy férjhez megy. Erre aztán az én állam is leesett.

– Majd hülye lenne férjhez menni – jelenti ki Doncsó.

Takajama jókedve egyre viharosabb:

– Vagyis: elhatározta, egyedül.

– Báró úr! Báró úr! – kiabál Monta.

Közeledik Doncsó ideje.

– Elégedett vagyok veled, fiú! – mondja Doncsó báróhangan, bárójelmezben.

– Ide figyelj, te báró! Mikor a monológod befejezed – állítja meg a kifelé igyekvő fiút Szan –, jobb, ha a homlokodra teszed a kezed.

– Igazad van.

Doncsó kiment, és mindjárt az átjáró elején belefutott az első egyiptomi lányba. „Máris elkéstem” – gondolta.

Száma után visszatért. Szan a bűvészekkel kártyázik. Ragyogó ábrázattal jelenti ki:

– Tényleg jobb, ha a monológ után a homlokomra teszem a kezem. Csak annyira zavarba hoztál, hogy az utolsó pillanatban mondtad.

– Ne haragudj. Most jutott eszembe szólni, hogy beöltözve láttalak. Különben, a próba óta motoszkált bennem . . .

Doncsó tisztelettel nézi ezt az embert. Apró dolog, mégis, mennyire helyénvaló észrevétel.

Elmúlt a harmadik, a negyedik nap. A hetedik napon kapják az első gázsit. Doncsó egy napra ezer jent keres, ez hét napra hétezer; ebből le tíz százalék adó, kézhez kap tehát hatezer háromszázat. A hetedik nap szombat, ilyenkor négy előadás van, de a bére akkor is csak napi ezer.

A negyedik előadás kezdetén bejön a segédrendező, és kiosztja a borítékokat. A táncoslányokhoz nem megy be, azok állandó szerződéssel havi fixet kapnak. Mire a borítékok a gazdáikhoz eljutnak, sorra előkerülnek az ételesfiúk, a mozgóárusok.

Doncsó csak a drogistának tartozik nyolcszázötven jennel, nem tartozik viszont az étteremnek, az ecetesrizsárusnak sem. Anyjától naponta megkapja a költőpénzét utazásra és evésre. Most kapott életében először ilyen szokatlanul tekintélyes összeget a saját munkájáért. Míg mesterével volt, kapott ugyan holmi ötszáz jeneket, nem is egyszerű, zsebpénznek. Az is igaz, hogy ételre nem volt gondja, cigarettája is megvolt. Ha el akart menni a nyilvános fürdőbe, a mester felesége mindig nyomott a kezébe valami aprópénzt.

Másnap, mielőtt elindult volna hazulról, bejelentette:

– Tegnap kaptam gázsit.

– Igazán? Még csak egy hete dolgozol . . . – hitetlenkedt az anyja.

Doncsó színházba járásának első napjától bizonygatta

otthon, hogy egy hét múlva fizetnek, de az anyja nem akarta elhinni.

– Nézd meg, itt van – és hogy bebizonyítsa, előhúzta zsebéből a borítékot.

A borítékban ezerkétszáz jen lapult. Ennyi maradt. Este, mikor kiszállt az uravai állomáson, ivott az állomás előtti kocsmában. Az ezerkétszáz jen nem lesz elég a következő hétre költőpénznek meg evésre, de hát majd ad az anyja.

– Hm . . . igazán nagy dolog, egy hét után – mondogatta anyja abban a hitben, hogy a borítékban még ott van mind a hétezer jen.

– És egy hét múlva megint kapok!

Anyja egy takarítóvállalatnál dolgozik, napi keresete ezer jen. Annyi, mint a fiáé. Ha a fia nem is keres nálnál többet, mégis meghatódik, ha meggondolja, hogy színészetel keresi ezt a pénzt.

– Egyszer én is szívesen megnézném a műsort.

– Jó, gyere csak, beengednek oda ilyen öreg nyanyákat is . . .

Igazán szívesen megmutatná neki, csak hát az anyja olyan toprongyos kinézetű. Öreg nyanyának nevezte, pedig csak negyvenöt éves. Nem is azért mondta, csak a rongyai miatt, mert hát nagy feltűnést keltene a színházban. Nem tehet róla, mégis azt mondta, hogy jöjjön.

– Ó, köszönöm. Azt hiszem, mégse megyek, nincs is mit felvennem. De azért köszönöm.

Megköszönte a fia hívását. Örült, hogy hívta.

– Gyere csak, szerzek ingyenjegyet – mondta még egyszer, és elment hazulról.

Véget ért az első előadás. Ha mégis eljönne az anyja, a másodikra jön, gondolta. Csak nem teszi meg, hogy a harmadikra jön, és még azt akarná, hogy vele menjen haza. Tudhatja jól, hogy ő semmit nem utál jobban, mint hogy együtt lássák őket az utcán.

A szünetet a Szan-társaság – szokásához híven – átkartyázza.

Harmadik napja van csak itt az énekes, helyet a B-ben kapott, ide öltözni ugrik át . . .

Megkezdődik a második előadás. Noboru leszerepel, leánya magáról jelmezét, és kimegy. A szinpadon Kuro száma megy.

A kisfiú anyja, a sarokban, hirtelen felkiált:

– Jaj, mi van veled?

Doncsó pillantása felénk villan a tükörben; látja, az asszony székén kuporgó fiára borul, és teljes erejéből megrázza.

Sige tanár ott ül mellettük. Megfordul, a fiút nézi.

– Itt valami baj van, gyerekek! – mondja vészjósló hangon.

– Mi történt? – ugrik oda Szan, mögötte Doncsó.

A kisfiú arca falfehér, szeme tágra nyilva, anyja rázására se mozdul.

– Gyorsan az irodába! – kiabál az asszony.

Doncsó eliramodik a lépcsőn.

– Valami baj van a kisfiúval . . .

– Micsoda? Beteg? – kérdi a segédrendező lomhán.

– Hogy kell ide orvost hívni? – kiabálja izgatottan Doncsó.

– Majd én hívom. Mindjárt itt lesz, itt van a harmadik emeleten – mondja a segédrendező, és felemeli a telefonkagylót.

– Siettesse, ha lehet – könyörög neki Doncsó.

Az öltözőben már ott tolong mindenki a kisfiú körül; ott áll már Kuro is, halálsápadt-idegesen a bűvészek. A fiú közben magához térhetett, száját eltátja, zihál.

Belép a segédrendező, a fiú homlokára teszi a kezét:

– Hogy vagy? Nem baj, akkor a másodikban nem is kell fellépned.

– Jaj, igazán ne haragudjon – nyögdécseli az asszony

–, már az első napon is meg volt fázva... Azt hittem, javul, mert tegnap sokkal rosszabbul volt.

– Ki a beteg? – lép be az orvos. – Gyorsan levetkőztetni... Gyerekekkel előfordul az ilyesmi...

Doncsó már nyugodt, sietség nélkül vedlik át báróvá.

– Anya! – a kisfiú felnyüszít a sarokban.

Az orvos elment, az asszony kis lavórral kivonult a mosdóba. Szanék már kártyáznak. Sige tanár olvasgat; Gitáros úr pengeti a húrokat: hangol. Kártyázás közben Szan oda szól a kisfiúnak:

– Mindjárt jön az anyád...

– Persze, mindjárt itt lesz – toldja meg Doncsó is.

A kisfiú int Doncsónak, menjen oda hozzá. A fiút már a földre fektették. Doncsó odamegy, és kíváncsian hajol a kis test fölé. A fiú alig hallhatóan motyog:

– Most?

– Mit beszélsz?

Némán mutogat a mennyezetre.

– Mindjárt itt lesz az anyukád – Doncsó megsimogatja a kisfiú haját, és ellép tőle.

Mennie kell.

Doncsó báró visszajön, a kisfiú még most is a földön fekszik. Nem érti, miért nem viszik már haza ezt a gyereket, hiszen ez volt az orvos határozott utasítása is.

Az asszony kétségbeesetten jajgat:

– Negyven fok lázad van – magasra emeli a hőmérőt –, ez nem lehet. – Fejét csóválja, és Szanra néz: – Ugye, nem lehet ilyen lázas? Negyven fok, és képzelje, mindenképpen fel akar lépni.

– Te fel akarsz lépni? – lép a kisfiúhoz Szan.

A fiú motyog valamit.

– Komolyan? – Szan furcsálkodva megy vissza a helyére, morog a bűvészeknek: – Ez meg fel akar lépni...

– Most, a másodikban? – néz a fiúra Sige tanár is.

– Mit csináljak, ha egyszer ilyen nyakas? Ha rákezd...

– Hát akkor lépjen fel, mi segítünk, amit tudunk – mondja Szan.

– Mii? – rémüldözik Doncsó, aztán rémülete olvadni kezd: – Talán valóban jobb, ha fellép.

Percek múlva már így gondolkozott az egész öltöző. Fellép a következő képben.

Az asszony is így gondolja; feladja fiára a zöld tücsökjelmezt. Szan pokrócba csavarva emeli karjába a felöltöztetett kisleányt, hogy kivigye.

A fiú a lábára mutogat.

– Jaj, a zokni!

Az erőtlenül csüngő lábokról lehúzza a zoknit, helyébe a zöldet rángatja.

– Menjünk – mondja Szan, és az ajtóhoz lép. Az asszony követi.

– Szólni kellene az irodában – rémül meg útközben. – Ott már ki is húzták, és a zenekar nem tud majd semmit.

– Jó, leszaladok – ugrik Monta.

A kisleánynak nem kell átmennie a játéktéren. A bal elsőről egyenesen a középre állított mikrofonhoz megy.

Doncsótól Gitáros úrig ott szorongott mindenki a kisleány körül. Vége felé tart már az előző kép táncszáma is. A játéktérhez legközelebb eső műszakiak szobájából kiszűrődik a hangszórós utasítás: „A Vipera-ének változatlanul.” Doncsó szorongása elmúlik.

– Jaj, hát mégis sikerült – suttog Monta, és kibontja a kisleányt a pokrocból. Mint egy nagyon drága tárgyat.

– Tudsz járni? – kérdezi Szan.

– Tudok.

Az utolsó táncoslányt is elnyelte már az oldalfüggöny, a kisleány a játéktér közepéig lépked. A zenekar rázendít valami nyitányra, a kisleány hangja tisztán hallatszik:

*Csacsacsca, ó, jajaja,
de édes a viperalány*

Ugyanolyan volt, mint máskor; mintha egy kicsivel még jobban is énekelt volna. Két és fél perces dal. Már csak le kell jönnie, kinn várják.

Lement a Vipera-dal.

Háttal a közönségnek, a mikrofontól eltávolodva, a kisfiú hirtelen a szája elé rántja a kezét. Alig vánszorog. A félhomályban Szan a karjába kapja.

– A pokróc... – nyújtja Sige tanár a takarót.

– Nem kell – Szan félrelökte, hogy mielőbb az öltözőbe vihesse a fiút.

Benn Sige a földre teríti a takarót, ráfektetik a kisfiút. A kisfiú oldalt fordul. Anyja odalép mellé, már éppen leülne, mikor a fiú leveszi szájáról a kezét. Tenyere piros.

– Mi van veled? Mit csináltál? – förmed rá az asszony.

A fiú tiszta kezével a torkát nyomkodja.

– Vért köpött – szólal meg Szan.

Hívják az orvost.

Az orvos megállapítja, hogy a légcsőben megpattant egy ér.

– Aha – bólint az asszony. – Biztosan ott, a végén, a phalzettnél... Még szerencse, hogy csak a legvégén történt!

– Milyen pánik lett volna a nézőtéren, ha ott történik! – jegyzi meg Monta.

Szan kijelenti, hogy a kisfiú a következő előadáson már nem léphet fel.

Lemegy a második előadás. Szünet.

Doncsót hangszórón keresik, látogatója érkezett.

Hirtelen zavarba jön. Szóval itt az anyja. Látni akarja a harmadik előadást, és a végén még képes megvárni... Igazán elengedné, hogy együtt mutatkozzanak, mikor a porta előtt beszélgetnek.

– Na, eljött a nyanya – sóhajt, és a portára siet.

– Megint megnéztelek – fogadja a mester felesége.

– A másodikban?

- Most, igen.
- Jegyet vett?
- Vettem. Minek ülnék csak otthon, mikor úgy unatkozom.

Megint nem ment haza a férje! Meg is kérdezi:

- Egyáltalán nem ment haza? ...
- Nem. Még csak egy lapot se küldött.
- Biztosan otthon lesz nemsokára – mondja Doncsó meggyőződéstelenül, és attól tart, hogy a mester rajtaütés-szerűen fog megjelenni. Rosszat nem mondhat róla.

- Jaj, míg el nem felejttem ... – Az asszony előhúzta övéből a pénztárcáját, pár százast nyújt felé: – Nem tudtam semmit se venni, de majd te ...

- Nem kell.
- Dehogynem kell. Vegyél valami édességet a társaidnak – mondja, és a pénzt a fiú kezébe erőlteti.
- Hogy maga milyen figyelmes! De ez legyen az utolsó!
- Majd jövök még – szedelőzködik az asszony.
- Bejöhetne akár az öltözőbe is ...
- Majd máskor – szabadkozik. – De örülök, hogy láthattalak. Csak látni akartalak. – Búcsút intő keze lehányatlik, és közelebb lép Doncsóhoz: – Mondd, mikor lesz itt a háziünnep?

A hagyományos színházaknál nemcsak az első és az utolsó előadást ünneplik meg, hanem a középsőt is. De ki tudja, ilyen modern színházban tartják-e ezt a szokást?

- A műsor két hónapig megy, talán a hónap végén lesz, ha lesz, persze, a jövő hónap elején is lehet ...

- Szóval, elsején. Ünnepet nem tarthatnak a hónap végén ... Elsején eljövök.

Elment.

A hangszóró a harmadik előadást jelentette be. A kisfiú még nem ment haza.

- Milyen érett, okos gyerek – jegyzi meg Sige tanár.

- Bizony. Hát ha akarja ...

A hangszóró már harmadszor bömböli az este:

*Csacs, ó, jajaja,
de édes a viperalány*

Már csak ketten vitték a kisfiút a színpadra, Szan és az anyja. A többiek az öltözőben maradtak, a hangszórót figyelik.

Az utolsó refrén is sikerült.

– Na, azért mégse egészen, hiszen vérzett szegény – mondja Kuro.

Szan a karjában hozza vissza a kisfiút. Az asszony ide-oda rohangál. Jokohamáig taxin mennek.

– Jaj, kocsit kell keresni . . .

– Holnapra? – kérdezi Monta.

– Majd reggel meglátom . . .

– Kiviszem a kocsit – ajánlkozik Szan, és felkapja a kisfiút. Pokrócban tartotta.

Másnap a kisfiú nem jött be. Egy napot hiányzott.

Aztán megint bejött.

Az öltözőben le sem tette a kabátját, anyja még egy idegen kabátot is a vállára terített.

– Még sápadt – pillant a fiúra Sige tanár.

– Pedig tegnap is be akart jönni – szólalt meg nevetve az asszony –, valósággal oda kellett kötözni az ágyához . . .

A műsor tizenegyedik napja.

Takajama Noboru elment, helyébe egy szintén népszerű énekes jött, Hirma George.

Hirma George-ot két-három csavargóforma fiú kísérte. Az öltözőben még nagyobb lett a zsúfoltság. Megváltozott a dal is . . . George *Az édes monkey baby*-t énekli. Doncsó nagyon természetesnek találja a dalváltozást; ha egy ilyen színháznál helyettes lép fel, megváltozik a szám is. Széke közvetlenül az övé mellett van, de alig látja, több-

nyire a kísérői ülnek ott, váltakozva. Néha ugyan ők is beugranak, mint kísérők, de inkább csak azért, hogy zavarják George-ot. George mintha nem is neheztelne rájuk ezért.

Doncsó az énekes egyik kísérőjét figyeli a tükörben. A haját keféli. Leteszi a kefét, rámutat Doncsó borotvájára:

– Add ide.

– Tessék.

– Törülköző meg meleg víz nincs?

– Menj le a második lépcsőn, ott a mosdó, a meleg víz.

– Jó – de mégse megy, veszi a vizeskannát a resóról.

Ebben szoktak tevizet forralni. A szappantartó fedelébe önti a meleg vizet, ujjait mártogatja bele, aztán beszappanozza az arcát. Morogni kezd: – Milyen pocsek ez a penge...

A másik kísérő az arcát simogatja a tükörben, állát előrefúrja, úgy mondja:

– Hozz már egy kicsavart vizes törülközőt!

Az énekes Kinta székének támlájára támaszkodik, maga indul vízért. Doncsó csak hüledezik: miféle kísérők ezek, hogy csak így parancsolgatnak.

– Tessék. – Az énekes kezében forrón gőzölgő törülköző, átadja.

A kísérő George számát dúdolja borotválkozás közben:

Ah, ah, csók, csók, Monkey baby –

Aztán az énekes maga is öltözni kezd; kísérői meg se rebbennek, rendületlen nyugalommal nézik minden mozdulatát.

Szan egy futó pillantást vet George-ék felé a tükörben. Egy százast húz elő, a lapokra dobja. Veszített. Közömbös arccal motyog:

– A jövő hónaptól hová szegődsz?

- Senki nem válaszol. Nem tudják, kinek szólt a kérdés.
- Hová mentek legközelebb?
 - Nem tudom.
 - Nem rólatok van szó, a báró úrról – motyogja Szan ingerülten.
 - Én? – Doncsó összerezzen. Hát őt kérdezte? Neki nincs kötött programja...
 - Na, gyerekek, megyünk – szólalt meg George a társait figyelmeztetve, ahogy beöltözött.
 - Igen, már a következő... – bólogat Kuro.
 - Várj – mondja az egyik kísérő –, nincs valami arcra való?
 - Ha az arctej is megteszi? – Kuro átnyújtja saját üvegét.
 - Jó. – A kísérő átveszi az üveget, két kézzel keni magára a folyadékot. – Ragad.
 - Siessetek már, nekem mennem kell – sürgeti az énekes az ajtóból.
 - Várj... mindjárt...
 - Naa... gyerekek! – idegeskedik George.
- A másik kísérő George nyomában:
- Még elkésünk!
 - Megyek már, megyek – morog az öltözőben hagyott kísérő, de még álltában is simogatja a haját. – Várjatok!
 - Micsoda egy banda! – sóhajt fel a kártyái mögül leselkedő Monta.
 - Ezek csak azért jöttek, hogy lógjanak az énekes nyakán – mondja a kisleány.
 - Úgy látom, nem egészen – vélekedik Szan.
 - Dehogynem, csak a lába alatt vannak folyton...
 - Nekik a függöny mögött kell állniuk – szólal meg Monta.
 - És mit csinálnak ott? – érdeklődik az asszony.
 - Hallgatják az énekest.
- Szan a lapjaira mered, úgy mondja Doncsó felé:

– Ha nincs jobb dolgod, velünk jöhetnél...

Doncsónak eláll a lélegzete. Álzában sem jutott eszébe, hogy a műsorváltáskor új színpad után kell néznie. Ezt saját magának is alig akarja elhinni.

– Jó lenne, ha jöhetnél – teszi hozzá Szan.

– Komolyan beszélsz? – kérdezi Doncsó. – Ha hívtok, szívesen.

Doncsó vigyorog. Neki igazán mindegy, hol, csak játszasson. Persze lehet, hogy Szan csak ugratja.

– Szépen kérlek, gyere velünk.

Doncsó hallgat. Igyekszik Szan tekintetét kerülni. Hát mégsem ugratja! Csak éppen nem akarja itt, kártyázás közben megbeszélni... Mindenképpen komolyan kell venni az ajánlatot.

A kísérők már az öltözőben vannak, belép George is. Leverten mondja:

– Nem ment.

– Ugyan... egészen jó volt – tiltakozik az egyik kísérő.

– Nem, egyáltalán nem ment... Csak egy csomó vénember volt...

– Úgy kellett kiteszitanom a deszkára!

– Jó, jó, addig még hagyjád, hogy odaálltam. A nézőtér sötét volt. De ahogy megláttam az első sorokat, a kopasz fejeket... – George hangjában megvetés, ahogy csak nagyon szennyes dologról beszélhet az ember.

– Ide csak öregek járnak, mi? – kérdezi Szan.

– Vénemberek, leszakad a vénemberektől – mondja az egyik kísérő.

– Szóval, ha ez rossz hatással van rád, akkor legközelebb a társaidat ültess be a nézőtérre – javasolja Szan.

– Na, ülünk be?

– Előbb betaszítjuk George-ot, aztán nyomás lefelé...

– Ti nem tudtok egyedül énekelni? – kérdezi a kisfiú anyja.

A kérdést egyenesen az énekeshez intézte.

– Erről szó sincs – mondja az egyik kísérő, haját kefé-
ve a tükör előtt.

– Mit koloncokodtok rajta? – folytatja Szan.

– Lehet, hogy azt csináljuk – ismeri el az egyik –, kö-
rülbelül . . .

George kávézni hívja a kísérőit.

– Jaj, a kocsmai jelenet – kap észbe Doncsó.

Szan felmarkolja a százásokat, és a polcra hajítja. Nekik
is abba kell hagyni. Szan egy marék százast veszített.

George-ék kivonulnak. A kisfiú anyja álmélkodva meg-
szólal:

– Ezek szerint a George nem tud énekelni?

– Nem éppen – mondja Szan öltözködés közben.

– Hangulatot akarnak neki csinálni – mondja Monta.

– Bizonytalan tehetség ez, nem kiforrt . . . – folytatja az
asszony.

– Az zavarja, hogy nem a megszokott közönsége ül
benn . . . – dohog Szan.

– Ugyan, máshol is így van – veti ellen az asszony.

– Hát azért mondom, hogy ezek a hangulatkeltői – mélt-
atlankodik Monta.

Sige is visszajött. Diadallal közli:

– Én már értem őket.

– Bizonytalan a tudása . . .

Sige egy tudós hozzáállásával kezd a helyzetelemzéshez:

– Ezek nem is énekelnek, ezek ordítanak. Ha nincs
hallgatójuk, akkor megteszi nekik egy fal vagy egy asztal
is . . .

– Úgy van – mondja Szan –, és nem is érnek többet,
mint egy fal vagy asztal . . . – Aztán felugrik: annyira el-
merülten tárgyalták meg George-ékat, hogy az időről is
megfeledkeztek. – Jaj, gyerünk . . .

A függöny mögé érve Szan odaság Doncsónak:

– Láttad, milyen cuki az a lány, amelyik az előbb jött
le?

A színpadon kinn trónol Szarvasbogár Hölgy, valami gumiszalaggal csapdossa Szarvasbogár Szeretöt. Mindjárt az ő számuk következik.

– Amit az előbb . . . mondtál, komolyan gondoltad?

– Hát velünk jönnél? Lent mindent elmondok – fújtat Szan, és kilép a színpadra.

Doncsó a nyomában. Kezdődik a kocsmai verekedés. Ahogy egy kissé közel kerülnek egymáshoz, Szan folytatja:

– Rendben?

– Rendben.

Most kell megverekedniük. A játéktér túlsó oldalán előlép Kuro, és kikezd az utcalánnyal. Szan a földre zuhan, Doncsó odaugrik, felsegíti – ez nincs benn a forgatókönyvben.

– Eljen! – A nézők viharos tapssal köszöntik őket, hasukat fogják a nevetéstől.

– Nagyon jól csináltad – mondja Szan elismerően.

– Hát, ha valahová hívnátok . . .

– Te tudsz játszani.

– Nem. Még semmit nem tudok.

Doncsó olyan tehetségtelennek érzi magát, amilyen nem is lehet több ebben a színházban.

– Ne játszd meg magad – dicséri Monta is.

– Nem, ez nem igaz.

– Ha nem tudnál, akkor mért hívna a főnök? – kérdi Monta, és Szanra mutat.

Ejnye, már a Monta is tud a dologról? . . .

– És hol kellene szerepelni?

Doncsónak megjött a hangja, határozottan beszél. Pedig itt van az öltözőben Kuro is, Sige tanár meg a kisleány anyja, de nem titkolózik előttük. Itt már egyenrangú társként kezelik. Doncsó a mesterre gondol, elhatározza, azonnal értesíti őt is, meg az asszonyt is.

- Ha velünk jössz, állandó szerződésed lehet a cégnél
- mondja Szan, miközben lemossa arcát.

Szan úgy beszél az ő dolgáról, mintha az a világ legtermészetesebb dolga lenne.

- Neked megfelel?

- Na hallod!... - válaszolja Doncsó boldogan, hogy már készpénznek veheti az ajánlatot.

- Akkor még este beszélek az impresszárióval, és bejelentem neki.

- Szólj pár jó szót rólam...

- De az a kislány, az hogy tetszik?

- Melyik? - Doncsó zavarba jött. Már csak az új szerződés köti le minden gondolatát.

- Az, akivel az előbb összefutottunk.

- A kocsmai jelenet előtt? - Hiába, már nem is emlékszik... az a szerződés...

- Akivel összefutottunk.

- Nem emlékszem senkire.

- Akkor majd a harmadik előadásnál még egyszer felhívom rá szíves figyelmed. Azt mondta önmagára, tetszel neki.

Ideges. Az a szerződés élet-halál kérdés számára. És Szan ilyen kurtán elintézi!

- Miféle társulat az?

- L. P. Színészek és Zenészek Társulata. Én is most lépek be hozzájuk, most került csak oda az én menedzserem - mondja Szan, olyan egyszerűen, mintha a munkahelyeit úgy válthatná az ember, mint az ingét.

- És én miféle szerepeket kaphatnék ott?

- Akad ott mindenféle.

- Olyan revüféle?

- Ez a társulat mindent elvállal. Színház, tévé, vidék... Te nem hallottál még az L. P.-ről?

Doncsó megnyugszik. Egy nagynevű társulatról van szó.

– És engem biztos, hogy felvennének?

– Persze, hiszen velem vagy – válaszol Szan. – Befejezett ügy.

Ha estére már biztosat tud, rögtön tudatja a mesterrel, Ószakában.

A harmadik előadás végén, a függöny mögött megismerkedett a lánnyal. Méhecske jelmezben táncolt a kocsmai jelenet előtti képben, de vannak más, mezítelen szerepei is. Nem tartozik se a szerződéses bandához, se a lányegyütteshez. Egyedül van; mondják, most szerződtették csak állandóra ehhez a színházhoz. Pedig mintha még csak tanuló volna. Szan a lány vállára üt:

– Gyere majd be az öltözőbe.

– Bemehetek? – Boldogan kérdezi, és szeme sarkából Doncsót méregeti.

Doncsó nem látja jól az arcát; annyit lát csak, hogy elég magas, alakja kifogástalan. Szan a fülébe súg:

– Csinos, mi?

– Mi a neve?

– Nem tudom, mintha valami Morit hallottam volna, de a színésznevét nem tudom. A night-klubokban már többször is láttam.

– Nudi?

– Azt nem hiszem. Olyan fél . . .

Hát a Szan ennyire ajánlja a Morit. De ha csak fél-nudi – gondolkodik el Doncsó –, akkor valami baj lehet az alakjával . . . Vagy talán nem szeret meztelenkedni, persze, az ellenkezője is lehet; esetleg nem tud táncolni? Mindenestre, rendes lánynak látszik.

– Nagyon tetszel neki, de én már megyek – mondja Szan, és vállon bokszolja.

Kilép, Doncsó mögötte.

Mire visszaérnek az öltözőbe, Doncsó székén már ott ül a lány.

– Megjöttem.

Még az utolsó kép jelmezében van, foszforeszkál a színes szentjánosbogár-jelmez.

Doncsó a George székére telepszik, oldalt, a tükörből figyeli a lányt. Nem emlékszik, látta-e a próbákon, valamilyen képben.

– Téged hogy hívnak?

– Egyáltalán nem különös név... – mondja nevetve. – Kimikónak hívnak.

– Nem Moriko a neved? – kérdez át Szan a másik sarokból.

– Na hát akkor, Kimiko, én meg Doncsó vagyok, tisztelettel – Doncsó hangja a remélnél is udvariasabban cseng. – És mi az igazi neved? – hiszen gyerektől is így szokás...

– A művésznevemre gondolsz? – ejti vállára Kimiko a fejét.

Lehet, valóban Kimikónak hívják.

Gondolkodik egy pillanatig.

Igazán megnézhetne volna a művésznevét és a besorolását a műsorfüzetben...

– A műsorfüzetben Nagato Csidori szerepel, de ezt itt a színházban találták ki nekem.

Milyen rokonszenves az őszintesége! ahogy mindent elmond! Kevés ilyen őszinte és becsületes lány lehet.

– Ezt én se tudtam – szól át Szan –, pedig többször is dolgoztunk egy helyen.

Doncsó érzi, máris megszerette ezt a lányt. Már arra kíváncsi, mit csinál a színpadon.

– Te mivel lépsz fel itt?

– Táncolok több számban is, de egyik sem érdekes.

Annyi biztos, nem lehet nagy szerepe. Még azt szeretné tudni, milyen, hogyan játszik a színpadon.

– Ha legközelebb táncolsz, megnézek.

– Jó.

Milyen egyszerűen mondta ezt is: „Jó.” A táncoslányok ilyenkor idétlenül tiltakozni szoktak.

Minden színész fél a társa kritikájától. Ez a lány nem fél. Talán nem is törődik a munkájával. Talán le is nézi . . .

A sarokban feláll a kisfiú, aztán az anyja. Kivonulnak. Zuhanyozni mehetnek.

– Pfuj, micsoda undorító kölyök – néz a lány a kisfiú után.

Doncsó megdöbben. Ez a gyerek nagyon is komolyan veszi a dolgát, ilyet itt még senki nem mondott rá. Milyen rossz hallani, ha egy öltözőbelit szidnak! Úgy tett, mintha nem is hallotta volna a megjegyzést. Aztán már azon töpreng, mikor mehetett ki Szan. Most jött vissza. Egyenesen a székére veti magát, és a tükörbe mondja:

– Hát megvan. Telefonáltam a dolgodban.

– És mit mondott?

– Oké. A menedzser örült, azt mondta, csókoltat téged. Doncsó hallgat. Nagy kő esik le a szívéből.

– Azt is mondta, hogy holnap ide jön.

– Akkor mindjárt mutass is be.

– Ismer téged, azt mondja. Többször is járt már itt.

Érdekes. Doncsó soha nem látta, hogy Szannak vendégei lettek volna.

– Mikor megmondtam, hogy te játszod a bárót, már tudta, kiről beszélek. Biztos már többször is látta a műsort.

– Szóval, kellek nekik. Nagyon-nagyon megköszönöm neked, és tarts a továbbiakban is pártfogásodban . . .

Ha már biztos, mindjárt is értesítheti a mesterét. Az ajtóban feltűnik a kisfiú és az anyja.

A lány a szája elé teszi a kezét: egy szót se a fiúról!

– Hallom, téged is bevesznek – jön be Sige tanár, és széke felé igyekezve elmegy Doncsó mellett.

Már ez is tudja!

– Igen, és nagyon örülök – mondja Doncsó a tükörbe.

Aztán valami olyasfélét morog a tükörbe, hogy azonnal ír Ószakába, a mesterének.

– Én mennék is lassan – áll fel a lány.

– Felmész?

– Nemsokára. – A lány körbehordja pillantását az öltözőben. Odalép Gitáros úrhoz, megkérdezi tőle, mit ír.

Gitáros úr mindig egyedül van. Mintha nagyon-nagyon szomorú lenne. A lány Gitáros úr nyakába csimpaszkodik, hangosan felolvassa, amit a férfi írt: „Szeretnék sós süteményt enni, küldj belőle az öltözőbe.”

– Ezt a lapot kinek küldöd? – De meg se várja a választ, Szanhoz lép, és megáll a háta mögött: – Te mikor szoktál bejönni?

– Mikor? Általában az utolsó pillanatban – feleli Szan, és a lány arcába csíp.

A lány jajgatva kimegy.

– Nahát, az a szemölcs nem is valódi – nevet Szan –, hozzányúltam, és nézzétek, hogy bekent... – Ujjáról festéket törülget.

– Mit hülyéskedtek szegénnyel, már nem lesz ideje megcsinálni az arcát – dohog a kisfiú anyja sajnálkozva. Nem hallhatta, mit mondott róluk ez a lány...

– Most már értem, miért van olyan feltűnő helyen – nevet Szan.

Doncsó másnap már az első előadástól figyeli a lány számait. Az első kép második felében kezd: ott van a sárga lepkék között, mikor a sárgák a pirosakkal elkeverednek. Aztán felsorakoznak, kopf-világításban táncolnak. Kezélába ring, jól követi a meztelen tánc ritmusát. Doncsónak nagyon tetszik. Ügyesebben mozog, mint képzelte; arca, teste is szebb innen a nézőtérrel nézve. Még soha sem sikerült egyfolytában látnia az egész műsort; most látja először, nyugodtan ülve, a lány számait. Legkésőbb a hetedik képig maradhat, aztán fel kell mennie. A lány az ötödik képben mókuszjelmezben táncolt.

A hetedik kép elején ment vissza az öltözőbe. Székén már ott ül a lány, két nagy szemét a tükörbe mereszti:

– Megnéztél?

– Igen. Nagyon tetszettél.

– Ne! – A lány a tükörasztalra borul. – Ne haragudj, hogy ma olyan nyugös vagyok. Semmi se jó.

Talán rosszul érzi magát.

– Valami bajod van?

– Nem, csak fáradt vagyok.

– Kár – mondja a báróvá vedlő Doncsó. – Együtt mehattünk volna haza.

Elhatározta, hogy együtt mennek valahová.

– Jövök veled – kapja fel fejét a lány, és a tükörből nézi a mögötte álló fiút.

– Beülünk valahová.

– Jó.

– Biztos van a közelben valami rendes kis kávéház – mondja Doncsó, és sminkelni kezdi magát.

– Mindegy, hogy hol – szól bágyadtan a lány.

Szan figyelmezteti:

– Indulj már . . .

– Te maradj itt – kiáltja Doncsó, és felrohan a színpadra.

Lemegy a bárómonológ, a lány nincs az öltözőben. Székén George egyik kísérője, elveszi hát Monta székét. A sarokban, Sige helyén, közvetlenül a kisfiú mellett, egy fiatal lány. Ahogy a tekintetük találkozik, a lány megszólal:

– A kisfiú nővére vagyok.

– A nővérem – mondja a kisfiú is, Doncsó felé fordulva.

– És a mamád?

– Beteg – válaszolja a lány –, különben is, sok a dolga.

– Lemész még? – kérdezi Szan.

Doncsó elfelejt válaszolni. Még nem is mondta Szannak, hogy expressz levélben értesítette a mestert. Még reggel. Most bejelenti:

– Elment a mesternek a levél Ószakába.

– Jól van. Ma ide jönnek. A menedzserem jön, meg egy ember az L. P.-től. Lehet, hogy már lenn is vannak a nézőtéren.

– Akkor nem megyek le, itt várom meg őket.

– Nyugodtan visszamehetsz – legyint Szan.

– Nem lenne okosabb, ha itt várom meg őket?

– Az se rossz. Maradj.

Mégsem marad. Ha már ennyire mindegy, inkább megnézi a műsort. És a nézőtéren marad egészen a kocsmai jelenet előtti képig.

Az első szünetben visszamegy. Már várják az L.P.-től.

– Szevasz – fogadja Szan menedzsere. Úgy köszön, ahogy régi ismerősnek szokás.

Doncsó némán bólint, leül. A tükörben beszélgetnek egymással:

– Már tudok rólad . . . Telefonon megbeszéltük.

– Összeülhetnénk egy kicsit, ma este – szólal meg a menedzser mellett ülő férfi. Az ősz hajú menedzser mellett fiatalnak látszik. Aztán Doncsó mellé lép, bemutatkozik: – Jamazaki vagyok, az L. P.-től.

Átnyújtja névjegyt.

– Doncsó vagyok.

– Ma este igyunk arra, hogy együtt fogunk dolgozni – erősködik Jamazaki.

– Örvendek. – A lánnyal holnap is elmehet.

– De legalább valami rendes helyre vigyetek bennünket, a cég elég bundás – nevet a tükörben Szan.

– Kérlek, ahová csak óhajtjátok – készségeskedik Jamazaki.

Hát most már egészen biztos, hogy az L. P.-hez kerül.

– Neked nem kellett volna valahová elmenned? – kérdi Szan.

– Kellott volna, de . . .

– Ugyanis már betáblázták – magyarázza Szan Jamazakinak.

– Na hiszen! Holnap is mehetünk.

– De én ma este is mehetek!

– Micsoda népszerű vagy! Holnap, zárás után lenn várunk a liftnél – mondja Jamazaki, és Szanhoz fordul: – Jössz te is.

– Hová vinnétek?

– Tudod, oda az izé . . . Jó?

Doncsónak igazán mindegy, hová mennek.

– Már megvan a következő fellépés – újságolja Jamazaki. – Ószakában, az FBC-színház. Igyekezz csak – néz Doncsóra –, te se fogsz csalódni bennünk.

Doncsó csodálkozik a színház nevének hallatára. Ez Ószaka leghíresebb színháza; mestere is évente ha egyszer léphet fel ott. Ez maga a mennyország!

Másnap már egy órával a műsoridő előtt ott volt az üres, takarítatlan épületben. A fűtést sem indították még meg; fázott, kimerült volt. Nem itta meg a reggeli teáját, éhgyomorra szívja egyik cigarettát a másik után. Mindössze hús jen zörög a zsebében, még egy frissítő kávéra se lenne elég. Este addig kószáltak a lánnyal, hogy már nem is volt érdemes hazamenni. Hétszáz jent fizettek egy szállodában. Most jöttek, taxin. A pénze elfogyott.

– Jó reggelt – lép be Kuro. – Még senki sincs itt?

– Nincs. Én vagyok az első.

A polcon még ott a teáscsészéje, teli csikkel. A George kísérői használhatták hamutartó helyett. Megfogja a csészét, lemegy a mosdóba. A mosdót se takarították még ki, a csap körül festékfoltok, a lefolyóban haj. Gőzölgő forró víz zubog a hidegcsapból; forró a másik hidegvizes csap is, mindenütt forró víz. Odatartja a csészéjét, iszik. A kiálatlanságtól olyan, mint egy agyonvert kutya.

– Te ilyen korán jöttél? Hol a Szan? – fogadja az öltözőben Sige tanár.

- Még nem láttam.
- Ti nem együtt voltatok tegnap este?

Az ajtóban megjelenik egy idegen, aszfaltozóforma munkás. Köszön, Gitáros urat keresi.

- Még nincs itt - válaszol az észrevétlen érkezett Monta.

- Szevasz - köszön rá Doncsó.

- Jó reggelt - lép be a másik bűvész, Kinta. - Hű, de jól bepiáltunk tegnap a Szannal meg a Jamazakival!

- Ti együtt voltatok? - hökken meg Doncsó.

- Igen. Valahogy úgy összeállt a társaság. Megbeszéljük a te új gázsidat.

Szan jön, aztán nagy lármával George és kísérői érkeznek. A folyosón már Sige tanár vezényli színpadra a lányegyüttest:

- Gyerünk, indulás . . .

- Már kezdik is? Még be se mondták az öt percet - képedt el Doncsó. Ezek a lányok az első képben lépnek fel.

- Bemondták - figyelmezteti Kuro.

Doncsó morog:

- Ma reggel nincs hangszóró?

- A hangszóró mondta be.

Felberreg a kezdést jelző csengő.

- Csakugyan, már csengetnek is . . . Érdekes, én nem hallottam sem az öt percet, sem az egyet . . .

- Dehogynem, bemondtak itt mindent - szavalja Kuro és George társasága.

Monta már nem állhatja meg szó nélkül.

- Valami van ezzel a báróval . . .

- Ugye, báró, persze hogy van veled valami - bámul Doncsóra a sminkelő Szan.

Csak most fogja fel, hogy rajta kívül mindenki hallotta a hangszórót. Ez a Szan már tudja is, hogy éjjel a lánnyal volt.

Belép Gitáros úr, mögötte a kisleány és nővére.

– Ti együtt voltatok Jamazakival? – kérdezi Doncsó.
Miért nem beszélnek már az ő gázsi dolgáról?

– Hallom, hogy te meg *vele* voltál – válaszol Szan.

Hallgat. Erről nem óhajt a nagy nyilvánosság előtt beszélni.

– Siessünk, mindjárt mennünk kell – álltak fel a George-emberek; mögöttük Monta sóhajtozik:

– Hát igen . . . igen . . .

Még nem is látta Montát, de már ő is tudja, mi történt az éjszaka. Egyetlen szó nélkül húzza magára a bárói jelmezt, pedig még lenne ideje.

– A háború után még nem termett olyan művész, aki valami módon ne esett volna bele a sztriptizbe – harsogja Monta, mintha a színművészeti főiskolán adna elő.

Doncsó felfigyel. Sztriptiz. Eszébe jut az elmúlt éjszaka. Talán nem is ide akar kilyukadni Monta.

– Szerintem, az igazi színháznak a háborúval befellegzett, csak kabarészínészek vannak még páran, persze ezek is a sztriptizhez orientálódtak, csak ezek tarthatták meg kenyerüket a nagy ízlésváltás után.

– Igazad van, tökéletesen így van – bólogat Szan.

Csak nem vitatkoznak ezek itt ketten?

– Láthatod, még a báró úr is . . .

Mégis róla beszélnek?

– Nem sztriptíz, hanem meztelentánc – helyesbit Szan.

Ez is illik rá. Egy idő óta már ő is behódolt ennek a műfajnak. A meztelentáncnak. A sztriptíznél értékesebbnek tartja. Aztán Szan pillantását érzi magán, ahogy Georgeék mögül, a tükörben rá-rápislog. Feláll, Szan mögé lép:

– Te tegnap megállapodtál Jamazakival a gázsimban?

– Úgy körülbelül.

– Gondolom, te is megállapodtál *vele* – nevet Monta, a lányra célozva.

Hallgat.

– Hát egyelőre csak állandó szerződéses leszel.

Beszéljen csak. Őt nem érdeklik a feltételek.

– Rendben van? Én is ilyen kikötésekkel megyek . . .

Ha Szannak is jó, neki is megfelel.

– A legnagyobb rendben.

– Ma este folytathatjuk. Hozhatod őt is.

A lányra gondol. Doncsó zavart lett:

– Őt?

– Eddig még nem is találkoztatok volna?

– Mára nem beszéltünk meg semmit.

– Akkor nem fontos hívni.

– Csuda rámenős fickó – morog Szan mellett Monta.

– Meghiszem! – ismeri el Szan is.

Kinta felugrik:

– Na, gyerekek, menjünk!

Doncsóék ott állnak a kocsmai jelenethez a függöny mögött.

A lány társai kíséretében ott vonul el előttük; int Doncsónak:

– Szevasz!

Doncsó is int, aztán kimegy a színpadra.

– Majd beszélünk még – suttog Szan, ahogy elhaladt mellette a kislány. Egy szempillantásnyi időre megáll.

Megkésve érnek ki a színpadra.

Doncsó másnap estére beszélt meg randevút a lánnyal. Addig semmi dolguk egymással. És egyelőre az L. P-ékkal való ügye sokkal jobban izgatja.

A lány megkereste az első szünetben. Úgy viselkedik, mintha az éjszaka mi sem történt volna köztük. Szótlanul kuporog Doncsó székén.

– Látod – súgja Doncsó fülébe –, az a kisfiú már nem is az anyjával jön. És tudod, miért?

Azok éppen kicsomagolták az ebédjüket, és enni kezdtek.

– Igen.

– Ugye, milyen undok volt az a nő?

A táncoslányok ki nem állhatják.

– A lábát se teheti be ide többet . . .

– Miért kell ilyen gonoszul beszélni róluk? – Doncsó nem szereti, ha valakit csepülnek az öltözőben.

– Mert olyan utálatosak – és megered a lány nyelve –, képzeld, az anyja szerint mi vagyunk a hibásak abban, hogy a fia megbetegedett.

– Ez meg hogy lehet?

– Úgy, hogy amikor a fiú énekel, mi mögötte táncolunk. Dobogás, röpködnek a szoknyák, és por száll fel. Hogy ez támadta volna meg a torkát – pillant gyűlölettel a sarokba.

– Ilyen alaptalan marhaság, egy szó se igaz!

– Dehogynem, az a boszorkány nagy hühót csapott az irodában, hogy a fia számából hagyják ki a táncot.

– Én azt hiszem . . . – Nem, Doncsó nem tételez fel ennyi rosszhiszeműséget az asszonyról.

– Akkor kérdezd meg te magad az irodában. Mindenki tudja – mondja a lány már egészen hangosan.

Kuro odaszól:

– Hagyjátok már abba.

– Meghallhatják – figyelmezteti Doncsó is a lányt, és szemével a sarokba int.

– Akkor jó. Szevasz – mondja a lány már az ajtóból. Elment.

– Ezt igazán nem hinném – motyog Doncsó.

George-ék bevonulnak az öltözőbe.

– Egyébként nem titok, tudja mindenki az irodában – szólal meg Kuro.

Akkor el kell hinni.

A kisfiú a sarokban eszeget a nővérével. A lány narancslével kínálja. Biztosan nem hallhattak semmit a beszélgetésből.

– Micsoda füst van itt!

Doncsó megfordul. Jamazaki lép be.

Ezek a George-ék úgy cigarettáznak, hogy vágni lehetne a füstöt. Jamazaki megáll Doncsó mellett:

– Tegnap este Szannal megbeszéltük a gázsídat . . .

– Igen, már hallottam.

– Hallottad? Akkor jó. – Jamazaki suttogóra fogja, és elmagyarázza, hogy az állandó szerződés nem jár fixszel; valahányszor fellép, külön díjazták, de hát ez jobban megéri. A színház csak azt az egyet köti ki, hogy ha más társulatnál is fel akar lépni, tartozik az ő előzetes engedélyüket kikérni.

– Nekem igazán megfelel . . . És munka, van?

– Van, hogyne. Nemcsak nektek, de nekünk is fontos, hogy legyen . . . – nevet Jamazaki. – De semmi cirkusz, semmi írásbeli szerződés, ez igazán fölösleges.

– Én se kértem a szerződést írásban – kiabál át a sminkelésbe merült Szan.

– Majd este, pohár mellett, szép nyugodtan mindent megbeszélhetünk . . .

– En is jövök – kiabál át Szan.

– A harmadik előadás után itt leszek – mondja még Jamazaki, és kimegy.

Másnap a lány már az első előadás után az öltözőben van. Doncsó megígérte, hogy megnézi a számaint.

– Jo. – Olyan ártatlanul néz, ahogy csak egy lánytestvér nézhet.

Miért fogadja ez ilyen közömbösen, hogy érdeklődik a munkája iránt?

Doncsó a nézőtéren ül. Nézi a lányt. A Mona Lisa-keretben ül. Egyszer azt mondta, ez a Mona Lisa tulajdonképpen egy macska, és lám, igaza is volt. Mintha egy macska vackán játszódna az egész jelenet, az a „falon lógó” lány is macska. S ott, a megvilágított keretben, mintha sokkal szebb lenne, mint a valóságos . . .

A következő számban, a szarvastáncban is szerepel. Igaz, csak egyszerű szarvas a háttérben mozgó névtelen szarva-

sok közt, mégis azonnal észreveszi. Valami hideg áram fut át a hátán, eddig ismeretlen, jéghideg áramlat. Ez a lány, akinek már ismeri a testét, idegen férfiak előtt hajladozik! Az is igaz, nem teljesen mezítelen: a mellein és az ágyékán stilizált állatbunda-darabok. Már nem is szép ez a test ahogy ott ring. Ezt a testet ölelte az éjszaka. A szám vége felé a névtelen szarvasok előrejönnek, és ahogy elvonulnak a reflektorfényben, rámosolyognak egy-egy nézőre. Ott áll ő is – Doncsóra mosolyog.

Milyen csúnya az arca! Nem, többé nem fekszik le vele. Milyen undorító ez a mesterkélt mosoly is!

A szarvaskép után visszamegy az öltözőbe.

George-ék szokásuk szerint már elfoglalták a fél termet, a lány ott kuporog a székén. Doncsó egyenesen Montához lép, a polcnak dől. Kerüli a lány tekintetét.

Kuro is könyököl, neki sincs széke, George-ék vették el. Odaszól Doncsónak:

– Láttam, te is lenn voltál.

– Igen.

– Láttalak a színpadról. Na, hogy tetszett az akrobata-számom?

– Tetszett – vágja rá gépiesen Doncsó. Mindig nagyra tartotta Kuro tudását, de ezúttal nem is figyelte.

Kuro elhallgat a közömbös válaszra.

– Pedig úgy figyeltél, hogy majd kiesett a szemed – szó-lal meg Monta, és jelentőségteljesen vigyorog.

– Ugyan!

Itt van a lány is; jó lenne, ha se jót, se rosszat nem kel-lene mondania.

– És a mi lányaink? – érdeklődik Sige tanár.

– Jól táncoltak – mondja Doncsó változatlanul gépies hangon.

– Köszönöm.

– És a kisfiú hogy énekelt? – kérdezi a lány.

– Jó volt.

– Micsoda lelketlen válaszok! – nevetgél Szan.
– Dehogy – pirul el Doncsó, mint akit rajtakaptak.
– De azt csak megnézted, nem? – biccent Szan a fejével a lány felé, hiszen csak miatta lehet ilyen álmatag. Ezért nem is figyelte a mások játékát.

Doncsó zavartan tiltakozik.

– De azért láttál engem? – néz rá a lány George-ék mögül fürkészőn.

– Igen – néz a földre Doncsó.

A lány feláll, int, aztán kimegy:

– Majd jövök még . . .

– Szerencsétlessé máskor is – szól Monta az ajtó mellől.

– Mióta fenn láttam, utálok – áll meg Doncsó Szan mellett leverten.

– Ezt megértem. Általában senki se szereti, ha a színpadon látja a nőjét. – Szan hangja megértő, már nyoma sincs benne az előbbi csipkelődő kedvnek.

Egy fehér kabátos női alak jön be, a kisfiúhoz lép. Doncsó hátulról is megismeri. A kisfiú anyja.

– Még mindig nem hajlandók kihagyni azt a hülye táncot! – fakad ki az asszony.

– Anyám, ezt többet már nem akarom hallani! – kiabál a kisfiú nővére.

– De azt a táncot le kell velük vetetni!

– Anyám, maradj szépen otthon, és értsd meg, hogy így nem lehet viselkedni.

– Igaza is van – szól közbe a kisfiú –, maradj te csak otthon.

Mintha nevetgélne a fiú; nővére zokogva a tükörpolcra borul.

– Mert ugye, amíg a fiam énekel – fordul az asszony Szanhoz –, senki se figyeli a lányok táncát . . .

– Lehet – bólogat Szan kényszeredetten.

– Márpedig, amire senki se kíváncsi, arra semmi szükség!

– Igen.

– Meg zavarja a fiamat is . . .

– Lehet.

– És a nézők csak a táncosokat figyelik, közben elfeledkeznek a fiamról. Mire jó ez? – kérdi az asszony, önmagát megcáfolva.

– Hm.

– Miért nem hagysz bennünket már békén? – egyenesedik ki a lány, és megragadja az anyja karját, hogy kitesékelje. Az asszony egy megszállott tekintetével, elszántan áll egy helyben; a kisfiú Szanra kacsint:

– Az a baj, hogy nem tud otthon nyugton megmaradni. Szan bólint.

A lány kivonszolja az anyját az öltözőből.

Mióta Doncsó megállapodott az L. P.-társulattal, mint-ha a játéka is jobb lenne. Persze idővel begyakorolja a szerepét, de ehhez az a tudat is hozzájárult, hogy ezentúl is lesz munkája. Már gazdaságosabban bánik az energiájával, és ez könnyedebbé teszi a játékát, már nem olyan merev. Szan és Monta gyakran tesz fel homályos kérdéseket az éjszakáit illetően. Azóta a bizonyos éjszaka óta egyszer sem feküdt le a lánnyal.

– Nem, nekem erre nincs pénzem – mondja mindig kitérően.

A lány még most sem hagyja abba látogatásait, talán ezért is gondolják, hogy viszonyuk van. Igaz, a lány sem említett újabb találkozót. Csak akkor váltanak néha pár szót, amikor a lány, hogy idejét agyonüsse, felkuporodik a székére.

Március elsején mégis megtartották a hagyományos színházi ünnepet, a „középső napot”. Az öltözőben megbeszélték, hogy mindenki ad háromszáz jent; vesznek a műszakiaknak rizspálinkát meg whiskyt.

Sige tanár elmerülten püderozza magát, úgy mondja, a tükörbe:

– Véleményem szerint annak a lánynak is kellene ajándékot vinni a kórházba . . . aki a lábát törte.

Kuro helyesel.

– Ha beleegyeztek, azt javaslom, adjon mindenki háromszázat. Jó?

– Természetes – vágja rá Monta.

– És te? – fordul Szan Doncsóhoz.

Doncsó érzi, hogy Szan a tükörből figyel:

– Per . . . sze – dadogja. Tőle miért kérdezik meg külön, amit a többiek egyhangúan határoznak el?

– A kisfiút is meg kellene kérdezni – javasolja Kuro.

– Nem kell, én már megkérdeztem őket, benne vannak. És már Gitáros úrral is beszéltem meg George-zsal is. – Sige tanár szónoki hangjára vált: – Nem kell figyelmen kívül hagyni a körülményt, hogy a lány szerződéses; tehát csak a beltagok meneszthetnek hozzá küldöttséget. Hogy úgy mondjam, ez tulajdonképpen nem a mi asztalunk, szóval, nekünk, külsőknek külön kell hozzá valakit küldeni, aki elviszi az ajándékot.

– Hű, de komplikált – jegyzi meg Monta.

– Egyáltalán nem komplikált; rendkívül fontos dologról van szó. Hogy úgy mondjam, a külsők feje Szaszajama lenne, viszont, mint tudjátok, neki már forgatják a filmjét, ide se járhat be rendszeresen. Igaz, ő is bemegy majd a kórházba, de ha egyedül Szaszajamára passzolnánk a dolgot, ez nem lenne méltó képvisellete részvétünknek, tehát menjen még valaki Szaszajamával. Kinek van ez ellen kifogása?

– Jól beszél – állapítja meg Kuro.

Helyeselnek a bűvészek is.

– Jó, hát akkor megyek. Holnap lesz a középső nap, még reggel korán, mielőtt ide jönnék, bemegyek – mondja Szan.

– De akkor intézd úgy, hogy beszélsz Szaszajamával, és délelőtt együtt mennétek, még az ünnepen – magyarázza Sige.

– Ilyen tökéletes játékot!

– Nem játék ez, Szan, én csak táncos vagyok – esik ki Sige szónoki stílusából, mintegy vitatkozva.

– Akkor a pénzt is te gyűjtsd össze.

– Összegyűjtöm. Hozzátok ide . . .

– Külsők a B-ben is vannak.

– A lányoknál is gyűjtsünk?

– Persze, hogy még tökéletesebb legyen a játék, mondom; agitáld meg őket is – hadarja Szan.

– Ha már erről van szó, szerepeljen inkább a báró úr – hárítja el a megbízatást Sige.

– Azt már nem; parányi porszem ebben az épületben, erre nem vállalkozom . . .

Hát akkor a lányoknál is Sige gyűjti össze az adományokat. Szan megbeszéli Szaszajamával a másnapi látogatást.

Mire a második előadás véget ér, Sige tanárnál már össze is gyűlt a pénz.

A szünetben valaki váratlanul Doncsó vállára teszi a kezét. A tükörbe pillant. A mester áll ott.

– Megnéztem a műsort.

Az erős termetű, sötétbarna kimonós férfi barátságosan vigyorog Doncsóra. Ittasnak látszik. Doncsó örül a váratlan látogatásnak, de fél is, mit mond majd a mester a játékáról.

– Már jártam az irodában – mondja rekedten.

A játékról nem szól egy szót sem.

– Ezt a műsort egy hónapra prolongálják, szóval, két hónap múlva veszik le. Hiányzol nekem; jó lenne, ha minél előbb visszajönnél.

Doncsó elcsodálkozik. Hogyan, még nem olvasta volna a levelét?

– És az expresszem? – bámul kérdőn a mesterre a tükörben.

A férfi nézi a közelben tanyázó George-kísérőket.

– Még nem olvasta?

– Olvastam – fordul el a mester, hogy tüzetesebben megnézhesse George-ékat.

Rettenetes! Ha olvasta, miért beszél most arról, hogy visszavárja? Lehetséges, hogy rosszul fogalmazta meg a levelet, nem fejezte ki magát elég világosan? Ezt sürgősen meg kell beszélni.

– Elnézést kérek, foglaljon helyet – áll fel Doncsó, és a székére mutat. Miért csak most jut az eszébe, hogy hellyel kínálja? Megfeledezett erről, mivel olyan váratlanul állt meg a háta mögött.

– Dehogy ülök le, maradj csak – nyomta vissza Doncsót a székre. – Rengeteg a dolgom, már mennem is kell. Nagyon rossz, hogy nem vagy mellettem . . .

Doncsó feláll.

– Most egy fiút vettem fel helyetted – folytatja a mester –, de sokra is megyek azzal a taknyossal! Amikor mosakszom az öltözőben, külön kell kérvényt benyújtani, hogy hozzon lavórt. Mindenben ilyen kelletlen. Ha mégis hoz vizet, a gyékényre folytatja. Neveletlen, figyelmetlen, szóval csak panaszkodni tudok rá.

A mester ingerülten beszél, dől belőle az ital szaga. Doncsó tanácstalan. Megparancsolta, hogy térjen vissza hozzá. Leül, hogy rendbe szedje a gondolatait, a mesterre pillant. A férfi türelmetlenül nézelődik az öltözőben. Nem is pillant rá.

– Szóval, mihelyt itt vége, azonnal jössz.

Doncsó gondolkodik, aztán elszántan megszólal:

– Nem mehetek vissza.

A tükörből figyelni a dühödt embert.

– Ez meg miféle szemtelen beszéd? Ez a hála? a mes-

tereddél . . . Ez jellemtelenség – sziszegi a mester, és keze ökölbe szorul.

Doncsó már nyugodt. Ha a mestere nem akarja megérteni, akkor sem tehet másként. Ismeri indulatosságát, még az ütést is elszenvedné tőle – de nem hagyja magát befolyásolni.

– Nagyon sajnálom. Nem tehetek másként.

A mester nem szokta meg, hogy valaki ellentmondjon neki. Arca eltorzul.

– Mondd csak, mióta nyílt ki így a csipád? Nehogy később meg kelljen bánnod! – A férfi rekedt nevetése köhögésbe fullad. – Nincs pazarolni való időm. Várnak. Határozz gyorsan.

A mester az ajtó felé hátrál, Doncsó kíséri.

Az iroda előtti fotelben egy nő ül.

– Már végeztem is – biccent állával a mester a nő felé.

– Ilyen gyorsan?

A mester kivieszi a nő kezéből a bőröndöt; láthatóan női bőrönd. Harmincéves sem lehet a nő, nyilván az ószakai szeretője. Ez hát a mester „rengeteg” dolga. Városnézésre mennek.

– Akkor gondold meg még egyszer . . . Ha itt leszerepeltél, visszajössz Ószakába.

Nem; Doncsó már döntött. A mesterék a lift felé tartanak, csak a hátuk látszik. Doncsó utánuk kiabál:

– Akkor én el is búcsúznék . . .

Mintha motyogna valamit a mester; Doncsó sarkon fordul, felszalad a lépcsőn. Az öltözőben lehuppan székére, a tükörbe mered. Szan megszólal:

– Hm . . . nem egy rendes ember ez.

Végighallgatta a beszélgetésüket. Minek is válaszolna Szannak: szinte dacosan fordul el, néz a tükörbe, mintha még most is ott állna a mester.

– Na, mi lesz?

– Semmi nem lesz. Az lesz, amit döntöttem. Ha nem hajlandó megérteni, lesz ami lesz.

– Úgy látszik, a mestered örökre maga mellett akar tartani . . .

Csengetnek a harmadik előadásra. Doncsó erős fogadalmat tesz, hogy többé nem hagyja magát befolyásolni.

Másnap már az első előadásra rányomta bélyegét a „középső nap” ünnepének hangulata.

Most tudták meg, hogy a nagy sikerre való tekintettel a műsort egy hónappal prolongálják. Így mégsem ez a „középső nap”, de minek ezt bolygatni?

A mindig mogorva, szófukar színpadmester vidáman végigjárja az öltözőket, alig ismerni rá: személyesen köszöni meg a figyelmességet:

– Milyen rendesek vagytok.

Az első előadás kezdetén bejön Jamazaki.

– Este inni megyünk. Jaj, nagyon sokat kellett szaladgálnom a prolongálás miatt, de hála istennek, már minden rendben van. Őszakában meglesznek addig nélkületek is...

Ezek szerint Jamazaki terveit is keresztülhúzta a műsor prolongálása?!

Az első szünetben megszólal a hangszóró. Doncsónak látogatója jött. Ki lehet? Talán visszajött a mester?

Lenn a mester felesége várja.

– Eljöttem megint, megnézni . . . Föztem ünnepi pirost, és milyen jól számítottam ki, éppen mára esett az ünnep . . .

Hangja vidám, mint mindig. Doncsó feszélyezett, eszébe jut a mesterrel történt kellemetlen szóváltása.

– Sokat főztem – mutat az asszony egy nagy csomagra.

– A többieknek is, az öltözőben . . .

– Nem jön fel?

– Szívesen, ha hívsz!

– Tessék csak, fáradjon fel. – Doncsó még nem találta

– Itt nem lehet, majd kint – jelenti ki az asszony szokatlanul tartózkodó hangon.

– Igen, de csak az első szünetben – mondja Doncsó. Lassan már készülnie kell a báróságra.

– Öltöznöd kell? Akkor megvárlak a lépcső alatt.

Doncsó sminkelni kezd. Az asszony megáll az ajtóban, vár; festés közben ott látja fejét a tükörben. A hangszóró a hatodik kép hangjait hozza.

Elkészült. Szan csak most fog az öltözködéshez. Mit akarhat az asszony?

– Nemsokára beszélhetünk – megy oda az asszonyhoz.

– Jó. – Az asszony már nem bírja tovább magába fojtani dühét, ingerülten kiabálni kezd: – Mit gondolsz, lehet így viselkedni, ahogy te viselkedsz?

– Hogyan?

– Tudod jól, miről beszélek. Amint itt vége lesz, azonnal jössz vissza. Mit képzelsz te?

Doncsó elképed. Lehetséges lenne, hogy ennyire megváltozott volna a múltkori beszélgetésük óta?

– Nem kell hallgatnod azokra, akik itt felelőtlenül telebeszélik a fejedet...

– Ez nem igaz!

– Micsoda? Hogy nem igaz? – villog az asszony szeme, szinte csak a fehérje látszik. – Nem okoskodszt itt, hanem mars vissza az uramhoz.

– Hát éppen erről beszéltem a múltkor a mesterrel – motyog Doncsó halálraváltan. Milyen kár, hogy most nem beszélhet vele!

– Te szerencsétlen! A mester dühöng; tegnap jártam nála Ószakában. Miattad táviratozott nekem; ma reggel jöttem vissza.

Szan kifelé igyekszik, az ajtóban odaszól Doncsónak, hogy indulni kell. A nagyobb nyomaték kedvéért taszít is rajta. Kuro is kifelé igyekezett már.

– Nekem mennem kell – Doncsó a társai után rohan.

A színpalak mögött, a sötétben várakoznak. Szan odasúgja:

– Te, ez megszedült egy kicsit, nem?

Isteni áldás most ez a fiú.

– De mikor a múltkor egészen másként beszélt – mondja Doncsó, megnyugodva. Milyen jólesik, hogy itt van mellette Szan. Elég, ha ránéz az ember, és már jobb kedve lesz.

– Nem kell vele törödnöd. Küldd el.

A lány suhog le a színpadról.

– Indulás!

Doncsó Szan nyomában.

Lemegy a bárójelenet; már a folyosó végéről látják, hogy az asszony az öltöző előtt várakozik. Odasúg Szannak:

– Nem fogom észrevenni.

– Helyes. Inkább menj a műszakiakhoz.

Doncsó elismeréssel adózik magában Szan találékonyságának; megfordul, a mosdó felé üget. Toncsan éppen valami ponyvát nézeget a szobában.

– Mit olvasol?

Toncsan elmerülten olvas. Odalép hozzá:

– Mit nézegetsz?

– Hagyj – Toncsan szundikál a könyvén.

– Már vége a bárónak.

Toncsan hallgat.

– Mi lesz a díszlettel?

– Nem látod, hogy szabadságon vagyok? – mordul rá Toncsan.

Csak most veszi észre, hogy Toncsan saját utcai ruhájában, nyakkendősen kuporog.

– Akkor te máma nem is vagy?

– Mi felváltva megyünk szabadságra; nem vagyunk rabszolgák, mint ti, hogy se vasárnap, se szünnap...

– Ha szabadságon vagy, akkor hogy kerülsz ide?

A szűk *D*-öltözőben már műsorkezdéstől ott van Takajama és George, a kisfiú nővére és az anyja. George és Takajama énekel; ott van George elmaradhatatlan kísérete is. Az egyik kísérő megjegyzést is tesz a zsúfoltságra:

– Mintha vonaton lennénk . . .

Üldögélők, ácsorgók körös-körül; van, aki a polcnak támaszkodik; úgy vannak ebben az öltözőben, akár a heringek, vagy egy tömött vonat utasai. Aki csak moccan, minduntalan elnézést kér a mellette állótól.

A második szünet alatt megjelenik Jamazaki az *L. P.*-társulattól.

Megkezdődik a harmadik, a legutolsó előadás. A második kép alatt, a lépcsőnél igazi beháború tör ki: az első képben leszerepelt táncoslányok vihogva száguldanak le a lépcsőn, s a lent várakozó kellékeseknek kezdik odahajigálni jelmezeiket. A kellékes átkozódik, goromba szavakkal illeti a lányokat, miért nem vigyáznak jobban; de a lányok csak rajzanak, mint egy felbolygatott méhkasban a méhek – az előre kikészített kosarakba pedig röpködnek a piros csizmák.

– Végre lekerül a lábamról ez az átkozott csizma, jaj de elegendem van belőle – sóhajt fel az egyik lány, és fejbe kólintja mellette álló társát a csizmával.

Persze, a másik sem hagyja magát: visszaveszi csizmáját a kosárból, kurjant egyet, és visszaadja az ütést.

Pillanatok műve, és az egész csapat összeverekedik.

– Segítség! – sikít egy lány: éppen a lábát rángatja a társa.

– Fagylaltot akarsz?

Segítségért kiáltanak, jajgatnak és vihognak felszabadult, boldog örömmel, hiszen vége a háromhónapos műsornak.

Gitáros úr az ajtó felé kiabál: – Moroko! Moroko! – Moroko nemsokára ott áll az ajtóban, spanyol táncosnő. –

Moroko, most, az utolsó alkalommal egy kicsit szabadabban szeretnék játszani . . .

– Ne hülyéskedj. Éppen most utoljára szeretnék pontosan, a legjobban játszani – lép Moroko Gitáros úr széke mögé. – Megöllek, ha nem játszol pontosan – és két tenyérébe szorítja Gitáros úr fejét.

– Ugyan már, mit akarsz! – kalimpál Gitáros úr a székén.

– Határozott, erőteljes játékot kérek!

– No jól van, pontosan játszom majd – mondja Gitáros úr, és átadja magát a lány szorításának.

– Vigyázz, baj lesz, meglátod – fenyegeti egyre a lány Gitáros urat.

Takajama nevet:

– Micsoda fúria!

Az öltözőben mindenki megbotránkozva nézi a betolakodó lány viselkedését.

– Képzeljétek – néz körül Moroko a szobában –, ez az ember még képes rá, és a darab felét egyszerűen elhagyja!

– Elmosolyodik, ahogy magán érzi a rosszalló pillantásokat: – Ugye, jól játszol? – Már könyörög, az ajtó felé menekül, s mielőtt eltűnne, bocsánatot kér a zavarásért.

– Eszelős – emeli fel Monta a fejét.

Szan azért nem hagyja ennyiben, megkérdezi Gitáros urat:

– Igazán megtörtént, hogy csak a felét játszottad?

– Előfordult.

– Hát ez hallatlan!

– Legfeljebb egyszer, ha előfordult – mentegetőzik Gitáros úr.

Felbúg a hangszóró; közli, Doncsót látogató várja.

– Ki lehet?

– Biztos, hogy nem engem keresnek . . . – morog félhangon Gitáros úr.

Doncsó a portára nyargal. A portán sokan várakoznak,

látogatók és a következő műsor szereplői. Ismerőst nem lát köztük.

– Ki keresett engem? – kérdezi a portásnőtől.

– Jaj, már el is ment, nem akarta megvárni – feleli az asszony, és előhúz egy csomagot. – Ezt az ételcsomagot hagyta itt.

– Hogy nézett ki?

– Már járt itt magánál, valamikor régebben . . .

Doncsó megköszönte, és átvette a csomagot.

Töprengve bontja fel a csomagot. Ki kereshette? Csak nem a mester felesége?

– A mecénás hajlandóságú emberek messzi ívben kikerülik ezt a színházat – jelenti ki Szan.

– Mint a fehér holló – helyesel Monta. – Aszakuszában, például, ha ott lennének valamelyik színházban, naponta leesik valami a nézőktől. Vagy meghívják egy korty szakéra. Nincs nap, hogy ne kapjon valamit az ember.

– Hát ez nem Aszakusza, itt más a közönség. Itt meztenkednek – mondja Szan megfontoltan.

Doncsó elolvassa a csomag kísérőlevelét. A mester felesége írta:

Gratulálok az Ezerősz játéka alkalmával. Hónapokon át jól dolgoztál. A múltkor nagyon megbántam, hogy úgy lehoradtalak. De gondolom, jobb, ha idővel a saját utadat járod, amelyet te választasz meg magadnak.

A dobozban ecetesrizs-gombócok vannak. Adj a társaidnak is. Ha netalántán valaha is meggondolod magad, és vissza akarsz jönni, én mindig visszavárlak, hozzám bármikor eljöhetsz. Különbén pedig az, hogy írtam, maradjon köztünk, a férjemnek erről nem kell tudnia.

Doncsó leteszi a levelet. Érzi, ez a levél nem egészen őszinte. A tükörben megkeresi Szanékát:

– Levelet kaptam az asszonytól, ecetesrizst is hozott.

- Hát ő keresett? – fordul oda Szan.
- Igen.
- És mit ír?
- Ha meggondolom magam, keressen fel.
- Szóval, vissza akar édesgetni. A mester már letette a garast, haragszik; de az asszony igyekszik elboronálni a dolgot.

Valóban így van. Ettől a levéltől nem hatódhat meg. A saját pályájáról van szó.

- Mindenütt úgy van, hogy az asszony a diplomata – jegyzi meg Monta.

- Képzem, hogy hiányzol a mesternek.

- Lehet. De hát csak az inasa voltam, és egyszer már a magam dolgaival is kell törődnöm.

A hangszóró bemondja, hogy Takajama Noborut látogató várja.

- Nem engem keresnek... – morog Gitáros úr.

- Te kit vársz? – érdeklődik Szan.

- A menedzseremet.

Az ajtóban a segédrendező áll. Doncsó polcára teszi a borítékot. Ez az utolsó gázsija ebben a színházban; a héten csak öt nap volt fellépés, az adólevonás után csak négyezerötszázat kap. A segédrendező Kuro üres helyére is leteszi a borítékot, odalép Gitáros úr mögé, ledobja a gázsiját.

- Te már megkaptad, ugye? – veregeti meg gyengéden Szan vállát.

- Meg, meg – bólogat Szan szorosra zárt szájjal. Később már a tükörképének bólogat. Bizony, ő már előlegben felvette.

A többiek gázsiját a menedzser veszi fel.

- Ismered Kametarót, a komikust? – kérdezi Monta, míg arcát elmerülten vizsgálja a tükörben.

- Ismerem, hogyne. Egyszer úgy megröhögtette a néző-

ket, hogy az egyiknek kiugrott az állkapcsa, és mentővel vitték kórházba.

– Azt mondják, ez csak olyan kitalált mese – szól Sige tanár.

Szan véleménye szerint az az ember hivatásos röhögtető, előröhögő.

– Olyan rendkívüli eset ez, azért nem hiszik – magyarázza Monta. – De hát ez igazán így történt. Az előbb, a szünetben, átugrottam a jurakucsoi színházba, ott láttam az öltöző falára írva, hogy „Monta-Kinta, hurrá, indulok Kjusuba. Kametaro”. Addig nyilván ott szerepelt, és hallhatta, hogy utánuk mi kerülünk oda. Egyszer közös öltözőnk volt vele Nagojában.

Monta még sokáig beszél a tükörbe. Éppen sminkeli magát.

– Viszontlátni egy színésztársat olyan érzés, mintha a testvérünkkel vagy rokonunkkal találkoznánk – szólal meg Szan.

Belép a drogista néni:

– Gratulálok az Ezeröshöz.

Előveszi kis füzetét, és Doncsóhoz lép, mint mindig, valahányszor a segédrendező kiosztja a borítékokat.

– Mennyi?

– Összesen nyolcszáznegyven jen – olvassa füzetéből.

– Van aprója? – Doncsó pirulva ad át egy ezrest; pirul, hogy ezt a volt meztelentáncosnőt ilyen helyzetben látja.

– Készülni! – vezényel Szan.

A bárójelenet után lent visszaszolgáltattja a jelmezt és a kellékeket. Hirtelen nyílik az irodaajtó, és egy mankós lány lép ki. A közelben ténfergő táncoslányok kiabálnak:

– Jaj, itt a Bibás Kavakami!

– Nagyon köszönöm, hogy meglátogattatok a kórházban – mondja, és mosolyogva tovabiceg a folyosón.

Doncsó megpillantja a lányt, sarkon fordul, nyargal vissza az öltözőbe.

– Itt a visszajáró pénz – mondja a drogista.

Előbukkan valahonnan Gitáros úr is.

– Pár krém és arctej, az összesen ezerkétszáz jen –, lép hozzá a nő.

– Ezt én tudom, de még nem kaptam meg a gázsit –
füllenti Gitáros úr.

– Jaj, hát ide még nem hozták meg a pénzt? – kérdezi
gúnyosan az asszony.

Gitáros úr mélyen hallgat. Néma csend az öltözőben.

A kisfiú anyja morog, mert fia hangosan szürcsöli a
tésztalevest:

– Hogy te milyen falánk vagy!

– Komolyan, mostanában folyton éhes vagy – mondja
a nővére is.

A kisfiú két szempár kereszttüzeiben szürcsöli a levest.
Cscscs...

– Még a levét is? – morog az anyja, aztán a mellette ülő
Sige tanárnak panaszkodik: – Az a baj, hogy egyre csak
zabál, és már akkora, hogy senki nem hiszi, hogy gyerek.
Nem kéne olyan sokat zabálni, talán nem nőne ennyire!

– Ez igaz, mostanában rendkívül sokat eszik, és úgy nő,
mintha húznák – pillant a fiúra szúrós szemekkel a nővé-
re is.

A meztelentáncos Bibás Kavakami áll az ajtóban, hóna
alatt a mankója.

– Nagyon köszönöm, hogy olyan együttérzéssel...

Mankóját az ajtónak támasztja, a fal mentén kapaszkodva akar bejönni. A drogistanő megfogja, a hóna alá
nyúl:

– Vigyázz.

– Nagyon köszönöm a kórházi ajándékot – áll meg a
lány Monta mellett.

– Mikor engedtek ki? – érdeklődik Szan.

– Még nem engedtek.

– Meddig maradsz még ott?

- A kórházból jöttél, egyenesen?
- Nemsokára már úgyis visszajössz – morogja Monta.
- Nem. Ha meggyógyulok, akkor se jöhetek többet.

Nyomorék maradok – mondja Bibás Kavakami, és elmosolyodik.

- Szegény – suttog a kisfiú nővére.

A lány Kintához billeg, láthatóan mindenkinek külön-külön meg akarja köszönni a figyelmességet:

- Nagyon köszönöm az ajándékot.
- Gyerünk, menni kell – figyelmezteti Doncsó Szant.
- Várj meg bennünket – mondja Szan a lánynak.

Lement a kocsmai jelenet, ismét az öltözőben vannak.

A lány Doncsó székén ül.

- Maradj csak nyugodtan.

A lány levesz a polcról egy hajkefét, kefélni kezdi a hátát, Doncsónak is megköszöni az ajándékot. Doncsó megkérdezi, meddig marad még a kórházban. Még egy hónapig. De sánta lesz, nem táncolhat. A lány nevetgélve beszél. Doncsó már úgy pillant rá, mint egy idegenre, bárkire, az utcán: többé már nem léphet fel, tulajdonképpen már nem is színházbeli.

A drogistanő Szan háta mögött lapozgat füzetében.

- A George menedzsere fizet majd?
- Nem hinném, hogy fizetné a kísérőket . . .

De miért éppen tőle, Szantól kérdezi ezt? Itt van George, itt vannak a kísérői is.

Az egyik kísérő ráförmed a lányra, miért rontja itt a levegőt, felállítja Doncsó székéről, és leül. A lány megkapaszkodik a szék támlájában:

- Még nem köszöntem meg a Gitáros úrnak . . .

- Hol az a Gitáros úr? Én is őt keresem – néz körül a drogistanő.

Gitáros úr helyén George második számú kísérője ül.

- Lódulj! – George-ék kivonulnak.

Az utolsó szám következik: a táncoslányok oszlopa fel-

kigyózik a lépcsőn, elhúz az öltöző ajtaja előtt. Már mindenki tükön ül. Azok se mennek már vissza az öltözőbe, akik leszerepeltek, künn ácsorognak a keskeny folyosón.

– Jaj, itt van George? – szól be Takajama.

– Már felment – válaszol Monta.

– Nekünk most együtt kell fellépnünk – szalad el az énekes.

Utoljára csapódik össze a függöny; Doncsó a tükör előtt tisztogatja magáról a festéket. Különös érzések kavarnak benne, öröm és szomorúság; fellelegzik, hogy ilyen szerencsésen ért véget első önálló szereplése. De szomorú is, hogy vége.

– Holnaptól a Ginzában leszek, a night klubban – jelenti be szomorúan Sige tanár.

Észrevétlen belép egy munkás külsejű, vedlett ruhájú férfi. Gitáros úr vendége lehet. Odalép Gitáros úrhoz, szótlanul letesz egy kis újságpapírcsomagot. Gitáros úr megfordul, némán bólint, majd a jövevény pár szót súg a fülébe. Gitáros úr előhúzza zsebéből a gázsis borítékot, amit a drogistanő előtt letagadott, kivesz három ezrest, apróra összehajtogatja, és a napszámosforma ember zsebébe csúsztatja. Bontogatni kezdi az ölében levő csomagot. Kis doboz, ampullák lehetnek benne. Üvegcsörömpölés, Gitáros úr feláll és kimegy. Monta figyel:

– A vécébe ment.

Doncsó felveszi utcai ruháját, hóna alá gyüri a kocsmai huligánjelmezt, és lemegy a lépcsőn.

A jelmezes egy nagy halom ruha mögött áll, Doncsó átadja a magáét.

– A disznó! Megint a vécébe... – harsan Toncsan hangja.

Megindul visszafelé, felmegy a lépcsőn. Gitáros úr éppen az öltöző felé törtet. Mintha nem is hallotta volna Toncsant, visszatelepszik a székére.

– Egyáltalán nem egy jó bolt az a night klub – panasz-

kodik Sige tanár Szannak. – Tíz napra fizet háromszázezeret, de abból az egész együttest nekem kell előállítanom, ruha, evés, minden.

– Jó, majd meglátogatunk.

– Hát elvárlak benneteket. De te, báró, te is gyere ám!

– Jó, én is megnézem, mit műveltek ott...

A kisfiú és kísérői meghajolnak Doncsó előtt:

– Akkor mi búcsúznak is, minden jót.

Aztán egyenkint elbúcsúznak mindenkitől, és kivonulnak a bőrönddel.

– Te.

Doncsó a tükörben Kimikót pillantja meg. Érdekes, az utóbbi időben alig mutatkozott.

– Mi van?

– Valamit szeretnék kérni tőled.

– Mit?

– Van pénzed?

– Mire? – lepődik meg Doncsó. – Mennyi kellene?

– Ha akadna kétezer... De ha nincs, elég ezer is. Még ötszáz is megtenné.

– Rendben, annyi van – emel ki Doncsó maradék három ezrese közül kettőt a borítékból.

– Köszönöm. Majd máskor is megnézek – mondja a lány, és leszalad a lépcsőn.

Nem gondolhatja komolyan, hogy máskor is meglátogatja, hiszen a műsornak vége, ő se marad itt a színháznál. Vagy csak így akarta megköszönni?... A levegőbe beszélt, Doncsó már bánja, hogy odaadta a pénztét. Lemegy a mosdóba, hogy folyóvízzel mossa meg az arcát. Bekrémezi magát.

Az öltöző már kiürült, a szomszédos öltözőkben még lehetnek, vagy már haza is mentek. Van, aki ott búcsúzkodik az irodában. Neki még mindez hátra van.

Jamazaki áll az ajtóban, az L. P.-től.

– Hát akkor holnap, egykor, legyél az irodában – figyelmezteti, és elmegy.

Ekkor váratlanul Kuro emelkedik fel a székéről.

– Muszáj a jelmezt levinni? – kérdezi, mintha csak önmagától kérdezné. Fel-alá járkal.

– Még erre is lusta vagy? Mindenki levitte, amit használt – mondja Doncsó. Lám, eddig jó volt neki, de ahogy lekerült róla, már annyira se becsüli, hogy leadja. Hosszan nézi Kuro hátát.

– Hát akkor... – morog Kuro, és lomhán a vállára csapja a medvebőrt. Megindul a lépcső felé.

Doncsó is indul, hogy elköszönjön az irodában. A lépcső alján Kurót pillantja meg, vállán a medvebőr, ott áll a jelmezes előtt. Nagy nehezen, kelletlenül a többi tetejére hajtja a jelmezt. Áll még, sokáig, mozdulatlanul, bámulja-bámulja volt jelmeztét.

Doncsó megdöbben. Ez a Kuro nem lustaságból adta le olyan keservesen a jelmeztét, hanem mert fáj neki visszaadni; ő az egyetlen, aki még nem talált munkát. Ma leadja a jelmezt, és holnap már nem lesz hol fellépnie.

Az irodából Gitáros úr lopakodik ki, éppen a drogistanó karjaiba fut.

– A számla...

– Jaj, még nem mentem el, majd az öltözőben – dadogja Gitáros úr a falhoz húzódva, és a lift felé somfordál.

Mint egy kukac.

Az irodából kilép az énekes kisfiú és kísérete. Ezek még most is itt vannak?

– Ó! – A kisfiú anyja megpillantja az ajtó előtti fotelban a lányt, akivel még a felvétel idején találkoztak. Akit annak idején nem szerződtettek a műsorba. – Hallom, kislány, a jövő héttől itt szerepelsz!

A lány anyja elkapja róluk a tekintetét, a falat vizsgálja. Talán azt a múltkori sirást szégyelli. Vagy csak egyszerűen, felvág a mostani sikerrel?

– Gratulálok.

Az asszony felugrik, mint akit megcsípett a darázs.

Kimikót látja, amint az egyik világosító fiúval összeborulva elvonul.

Megáll egy pillanatra az ajtó előtt. Most olyan, mint egy éppen felröppenni készülő madár; mielőtt ellökné magát a földtől, szárnypróbát tesz, meglengeti a szárnyait. Aztán a kilincsre teszi a kezét, benyit az irodába. Benn már a következő műsor szereplői nyüzsögnek. Megkeresi a segédrendezőt. Meghajol:

– Mindent köszönök. Akkor én mennék is...

A segédrendező mintha bólított volna, és elmerült tárgyalásba kezd egy mellette álló színésszel.